

Πρακτικά 2^{ου} Κύκλου Κατάρτισης 2021

Δράση C2.4: “Minutes of the Training Course B”

NOVEMBER 2021

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Πράσινο Ταμείο και τους εταίρους του έργου στο πλαίσιο του Προγράμματος Επιχορηγήσεων LIFE «Φύση και Βιοποικιλότητα»

Διεύθυνση Δασών Φλώρινας -
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου
– Δυτικής Μακεδονίας

Δικαιούχοι Έργου:

Πρακτικά

2^ο Κύκλου Κατάρτισης 2021

LIFE AMYBEAR

2^η – 3^η Νοεμβρίου 2021

Ακρωνύμιο έργου: **LIFE AMYBEAR**

Πλήρης τίτλος: **Improving Human-Bear Coexistence Conditions in Municipality of Amyntaio**

Κωδικός έργου: **LIFE15 NAT/GR/001108**

Ημερομηνία έναρξης του έργου: **1^η Οκτωβρίου 2016**

Διάρκεια του έργου: **62 μήνες**

Ιστότοπος: **www.lifeamybear.eu**

Δράση	C2
Συμμετέχοντες δικαιούχοι	LEVER, AMYNTAIO, DAE-WM, CALLISTO
Τύπος* (R, DEM, DEC, OTHER)	R
Επίπεδο διανομής** (PU, CO, CI)	CO
Ημερομηνία παραδοτέου σύμφωνα με τη Συμφωνία Επιχορήγησης (Grant Agreement)	-
Ημερομηνία υλοποίησης	2-3/11/2021
Σχετικές δράσεις ή υπο-δράσεις	C2.4

*Type: **R** = Κείμενο, αναφορά (excluding the periodic and final reports); **DEM** = Demonstrator, pilot, prototype, plan designs, **DEC** = Websites, patents filing, press & media actions, videos, etc.; **OTHER** = Software, technical diagram, etc.

Dissemination level: **PU = Public, fully open, e.g. web; **CO** = Confidential, restricted under conditions set out in Model Grant Agreement; **CI** = Classified, information as referred to in Commission Decision 2001/844/EC.

Πίνακας Περιεχομένων

1	Περίληψη.....	2
2	Abstract	2
3	Εργασίες Δημερίδας	4

Παράρτημα

I	Πρόσκληση	9
II	Πρόγραμμα.....	10
III	Λίστες Συμμετοχής.....	12
IV	Δελτία Τύπου - Δημοσιότητα.....	18
V	Φωτογραφίες	20
VI	Παρουσιάσεις.....	22

1 Περίληψη

Η έκθεση αυτή συνοψίζει τα Πρακτικά και τις Δραστηριότητες του 2^{ου} Κύκλου Κατάρτισης του προσωπικού της Δασικής Υπηρεσίας και άλλων φορέων που εμπλέκονται σε περιστατικά διαχείρισης πληθυσμών αρκούδας στο πλαίσιο της υλοποίησης της Δράσης C2 με τίτλο «Εκπαίδευση προσωπικού Διευθύνσεων Δασών και άλλες δράσεις διατήρησης στην περιοχή του έργου LIFE AMYBEAR». Το σεμινάριο διοργανώθηκε από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτ. Μακεδονίας σε συνεργασία με τους εταίρους του έργου, LEVER, Δ. Αμυνταίου και ΠΟ ΚΑΛΛΙΣΤΩ, στην περιοχή της Βλάστης Κοζάνης στις 2 και 3 Νοεμβρίου 2021. Λόγω των έκτακτων συνθηκών της πανδημίας Covid-19, το σεμινάριο ήταν υβριδικής μορφής, δηλ. υπήρχε η δυνατότητα φυσικής παρουσίας στο ξενοδοχείο «ΛΑΜΠΑΣ» στη Βλάστη, ενώ παράλληλα όλο το σεμινάριο ήταν διαθέσιμο για παρακολούθηση προς κάθε ενδιαφερόμενο μέσω συνδέσμου στην πλατφόρμα e-presence.

Στο Σεμινάριο συμμετείχαν μέλη των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης των Π.Ε. Φλώρινας, Καστοριάς, Γρεβενών, Κοζάνης, Τσοτυλίου, Ιωαννίνων, Άρτας, Πρέβεζας, Θεσπρωτίας που έχουν συγκροτηθεί κατ' εφαρμογή της ΚΥΑ 104180/433/2014, αλλά και στελέχη υπηρεσιών και φορέων της περιοχής με άμεσο ενδιαφέρον για τη διαχείριση περιστατικών προσέγγισης – αλληλεπίδρασης αρκούδας σε κατοικημένες περιοχές. Για λόγους τήρησης του υγειονομικού πρωτοκόλλου, το σεμινάριο χωρίστηκε σε δύο ημέρες με το ίδιο όμως αντικείμενο και τις ίδιες παρουσιάσεις και διαλέξεις. Έτσι την πρώτη ημέρα (2/11/2021) το σεμινάριο απευθύνθηκε σε συμμετέχοντες από τις περιφερειακές ενότητες Κοζάνης, Γρεβενών, Άρτας Πρέβεζας και Θεσπρωτίας και συμμετείχαν (32) τριάντα δύο άτομα ενώ την δεύτερη ημέρα (3/11/2021) επαναλήφθηκε σε συμμετέχοντες των περιφερειακών ενοτήτων Φλώρινας, Καστοριάς και Ιωαννίνων και συμμετείχαν (29) είκοσι εννέα άτομα.

2 Abstract

This report summarizes the Minutes and Activities of the 2nd Training Course for the Forest Services staff and other bodies involved in bear population management incidents in the framework of the implementation of Action C2 "Training for staff of the Forestry Service and other conservation actors in the broader area of the LIFE AMYBEAR Project". The seminar was organized by the Decentralized Administration of Epirus-West. Macedonia in collaboration with the project partners, LEVER, Amyntaio and CALLISTO, in the area of Vlasti Kozani on November 2 and 3, 2021. Due to the emergency conditions for the Covid-19 pandemic, the seminar was hybrid, ie there was the possibility of physical presence at the hotel "LAMPAS" in Vlasti while the whole seminar was available for attendance to anyone interested via a link on the e-presence platform.

The Seminar was attended by members of the Bear Emergency Teams of Prefectural Unit of Florina, Kastoria, Grevena, Kozani, Tsotyli, Ioannina, Arta, Preveza, Thesprotia which have been established under JM 104180/433/2014, and was open to interested parties from services and agencies in the area with a direct interest in case management - bear interaction in residential areas. For reasons of compliance with the health protocol, the seminar was divided into two days but with the same subject and the same presentations and lectures. Thus, on the first day (2/11/2021) the seminar was addressed to participants from the regional units of Kozani, Grevena, Arta Preveza and Thesprotia

and was attended by (32) thirty two people while on the second day (3/11/2021) it was repeated to participants. of the regional units of Florina, Kastoria and Ioannina and participated (29) twenty-nine people.

3 Εργασίες Δημερίδας

3.1 Συμμετοχή – Δράσεις Δημοσιότητας

Κατά τη διάρκεια των εργασιών στη Βλάστη Κοζάνης το κύριο αντικείμενο της συνάντησης επικεντρώθηκε κυρίως σε εισηγήσεις αναφορικά με την πορεία υλοποίησης του έργου και κυρίως με την επιμόρφωση του προσωπικού των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης (ΟΑΕ) στη διαχείριση περιστατικών αλληλεπίδρασης αρκούδας σε κατοικημένες περιοχές και τη χρήση των ειδικών αποτρεπτικών μέσω, ως πιλοτικών εργαλείων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, που προμηθεύτηκε η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτ. Μακεδονίας στα πλαίσια της δράσης C4 για χρήση τους από την Ομάδα Άμεσης Επέμβασης που έχει συγκροτηθεί για το έργο.

Στάλθηκαν προσκλήσεις (Παράρτημα Ι) σε όλους τους φορείς της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Μακεδονίας στην προσπάθεια να υπογραμμιστεί η σημασία του έργου ως εργαλείου προστασίας αλλά και συνύπαρξης της αρκούδας στην περιοχή του Αμυνταίου.

Προς την κατεύθυνση αυτή του έργου, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου Δυτ. Μακεδονίας (Απ.Δ.Η.Δ.Μ.) έδωσε ιδιαίτερη δημοσιότητα, με την έκδοση δελτίου τύπου (Παράρτημα IV), ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Απ.Δ.Η.Δ.Μ. και στον ιστότοπο του dasarxeio.com (<https://dasarxeio.com/2021/10/30/103700/>) που καλύπτει περιβαλλοντικά και δασικά θέματα.

Δεδομένου της τήρησης των προϋποθέσεων και όρων διεξαγωγής σεμιναρίων σε κλειστό χώρο που ισχύουν λόγω των έκτακτων συνθηκών για την πανδημία και της χωρητικότητας του ξενοδοχείου, η συμμετοχή για κάθε ημέρα του σεμιναρίου δεν ξεπέρασε το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο παρευρισκομένων, ενώ επετράπη η είσοδος μόνο σε όσους είχαν πιστοποιητικό εμβολιασμού ή νόσησης. Ως εκ τούτου, την πρώτη ημέρα παρακολούθησαν με φυσική παρουσία 32 άτομα μέλη ΟΑΕ και υπάλληλοι υπηρεσιών και φορέων, ενώ την δεύτερη ημέρα ο αριθμός συμμετεχόντων έφτασε τα 29 άτομα.

Τη δημερίδα άνοιξε με χαιρετισμό του ο κ. Βασίλειος Μιχελάκης, Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου - Δυτ. Μακεδονίας, τονίζοντας τη σημασία του έργου σαν εργαλείο πρόληψης προβλημάτων προσέγγισης αρκούδων σε κατοικημένες περιοχές, αλλά και σαν όχημα ανάπτυξης στην περιοχή. Στη συνέχεια ο κ. Νικόλαος Μπόκαρης Δασολόγος της Γενικής Δ/σης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του ΥΠΙΕΝ, χαιρέτησε διαδικτυακά το σεμινάριο, τονίζοντας τη σημασία που έχουν τα έργα LIFE στην υποστήριξη δράσεων διαχείρισης της πανίδας γενικά και ειδικά των εμβληματικών ειδών θηλαστικών, όπως η αρκούδα, ενώ συνεχάρη τις δασικές υπηρεσίες που παρά το φόρτο και την υποστελέχωση, υποστηρίζουν τέτοιες δράσεις και αναδεικνύουν το κοινωνικό πρόσωπο της δασικής υπηρεσίας στις τοπικές κοινωνίες. Εκ μέρους της LEVER ως επικεφαλής εταίρου του έργου, η κ. Ελισσάβη Παυλίδου εξέφρασε τις ευχαριστίες της για την αρτιότητα της εκδήλωσης και για την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των δράσεων. Τη συνάντηση τίμησαν οι Συντονιστές Αποκεντρωμένων Διοικήσεων Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας και Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων, ο Γενικός Δ/ντης Δασών & Αγρ. Υποθέσεων, η Γενική Δ/ντρια Εσωτερικής Λειτουργίας, Δ/ντές Υπηρεσιών, υπάλληλοι των δασικών υπηρεσιών και

συναρμόδιων φορεών, ομοσπονδιακοί θηροφύλακες, μέλη των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης όλων των περιφερειακών ενοτήτων Ηπείρου – Δυτ. Μακεδονίας καθώς και όλα τα μέλη της ομάδας έργου του LIFE AMYBEAR. Αναλυτική λίστα συμμετεχόντων ανά μέρα του σεμιναρίου δίνεται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

3.2 Εργασίες Ημερίδας: Εισηγήσεις

Στην εναρκτήρια ομιλία της ημερίδας, εκ μέρους της LEVER ως επικεφαλής εταίρου του έργου, η κ. Παυλίδου παρουσίασε συνοπτικά τις δράσεις και υποδράσεις που υλοποίησε το έργο, ενώ τόνισε τον καινοτόμο και τον κατ' επέκταση αναπτυξιακό χαρακτήρα του έργου για την περιοχή του Αμυνταίου και του Ν. Φλώρινας. Επισημάνει δε, ότι το συγκεκριμένο έργο, ως συνέχεια προηγούμενων έργων LIFE, δύναται να αποτελέσει μία ολοκληρωμένη και αναγκαία συνέχεια για τη βελτίωση της προστασίας και διαχείρισης των πληθυσμών αρκούδας στην περιοχή της Δυτικής Ελλάδας. Αναφέρθηκε στη συλλογή βιοδηλωτικών δεδομένων για την καταγραφή των μετακινήσεων αρκούδων στην περιοχή και παράλληλα την εκτίμηση του πληθυσμού της καθώς και τη συλλογή κοινωνικών δεδομένων με τη χρήση ερωτηματολογίων. Έγινε αναφορά στην ολοκλήρωση δράσεων τοποθέτησης αποτρεπτικών πινακίδων, κάδων απορριμμάτων, ηλεκτρικών περιφράξεων σε μελισσοτρόφους και συνδυασμού αποτρεπτικών ηχοσημαντήρων και ανακλαστήρων για την προειδοποίηση διερχόμενων οδηγών στην παλαιά εθνική οδό Αμυνταίου-Βεύης. Επίσης, παρουσιάστηκε η ανάπτυξη ενός προτύπου για την πιστοποίηση τοπικών επιχειρήσεων στην περιοχή του Αμυνταίου, οι οποίες αναπτύσσουν φιλικές πρακτικές ως προς την αρκούδα, με τη δημιουργία ενός σήματος πιστοποίησης. Επισημάνθηκε η επιτυχία που έχει η διανομή των ειδικών κιτ για την αποφυγή δηλητηρίασης των κτηνοτροφικών σκύλων από δηλητηριασμένα δολώματα. Επιπλέον, έγινε αναφορά στην ανάπτυξη δράσεων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με την δημιουργία δύο περιβαλλοντικών μονοπατιών καθώς και την ανάπτυξη βραβευμένου εκπαιδευτικού υλικού για τα παιδιά. Αναφέρθηκαν οι δράσεις δημοσιότητας του έργου με την έκδοση σχετικών φυλλαδίων και την δημιουργία ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σποτ.

Ακολούθως, τον λόγο πήρε η κ. Μαργαριτίδου, μέλος της ομάδας έργου του επικεφαλής εταίρου που παρουσίασε διαδικτυακά τη Μελέτη αξιολόγησης της φέρουσας ικανότητας της ευρύτερης περιοχής του Καταφυγίου Αρκούδας του Νυμφαίου και του Δήμου Αμυνταίου, δίνοντας έμφαση στο Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών. Συγκεκριμένα, παρουσίασε τα στοιχεία που έπρεπε να συλλεχθούν (πληθυσμιακά δεδομένα, δραστηριότητες, τουριστικές υποδομές, κ.λπ.), ώστε να αναπτυχθούν τρία (3) διαφορετικά σενάρια (δύο σενάρια για το Νυμφαίο κι ένα για τις Λίμνες Βεγορίτιδας-Πετρών Αμυνταίου). Έπειτα, έγινε μία συνοπτική παρουσίαση του τρόπου υπολογισμού και αξιολόγησης της φέρουσας ικανότητας ανά σενάριο. Τέλος, έχοντας ολοκληρώσει με την φέρουσα ικανότητα, έγινε εκτενής παρουσίαση των φάσεων που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών. Οι φάσεις ήταν έξι (6) ξεκινώντας με την περιγραφή της περιοχής μελέτης κι ολοκληρώνοντας με τον προγραμματισμό εργασιών που περιλαμβάνει τις δράσεις διάχυσης και προβολής.

Στην επόμενη ομιλία, ο Δρ. Βιολογίας κ. Γιώργος Μερτζάνης παρουσίασε μία σύνοψη της διαχείρισης των περιστατικών αλληλεπίδρασης ανθρώπου-αρκούδας στην ευρύτερη περιοχή του έργου, με την ενεργοποίηση της Ομάδας Άμεσης Επέμβασης που συστάθηκε για το έργο.

Από στοιχεία που έχει συλλέξει η ΠΟ Καλλιστώ τα τελευταία χρόνια, διαπιστώνεται μια αύξηση του πληθυσμού της αρκούδας στην Ελλάδα και ο πληθυσμός της υπολογίζεται στα 475-500 άτομα. Στην περιοχή του έργου στην ΠΕ Φλώρινας εκτιμάται ότι ο πληθυσμός ανέρχεται σε 154-161 άτομα με άτομα να ζουν και εκτός της περιοχής του έργου. Στην περιοχή μελέτης έχουν καταγραφεί περιστατικά αλληλεπίδρασης ανθρώπου-αρκούδας και κυρίως επιθέσεων σε καλλιέργειες, μελισσοκομία ενώ είναι διαρκής ο κίνδυνος σύγκρουσης με διερχόμενα αυτοκίνητα στο επαρχιακό εθνικό δίκτυο. Στατιστικά έχει βρεθεί ότι τα περισσότερα περιστατικά αλληλεπίδρασης έχουν παρατηρηθεί κατά τις νυχτερινές και πρώτες πρωινές ώρες όταν η ανθρώπινη δραστηριότητα είναι μειωμένη. Τα περισσότερα περιστατικά έχουν καταγραφεί στους οικισμούς ακόμη και στην πόλη της Φλώρινας. Αναφέρθηκε η πιλοτική δράση προμήθειας φορητών αποτρεπτικών μέσων απώθησης που αποτελούνται από έναν εκτοξευτήρα και φυσίγγια κρότου-λάμψης. Επίσης έγινε αναφορά σε άλλα συμπληρωματικά μέσα απώθησης όπως το Critter Gitter που τοποθετείται στους κάδους απορριμμάτων καθώς και ισχυρές κόρνες. Έγινε αναφορά στη δράση προμήθειας αποτρεπτικών κιτ που είναι σε εξέλιξη. Τέλος έγινε μία παρουσίαση των περιστατικών τα οποία έχει επιληφθεί η ΟΑΕ με θετική αλλά και με αρνητική κατάληξη για την αρκούδα. Σε κάποια περιστατικά η αρκούδα μεταφέρθηκε σε απόσταση 60 χλμ σε ευθεία, αλλά διαπιστώθηκε η σταδιακή επιστροφή της αρκούδας στο αρχικό ενδιαίτημά της. Επιπλέον έχουν διανεμηθεί και εγκατασταθεί ηλεκτροφόρες περιφράξεις στο δήμο Αμυνταίου ως μέσο προστασίας των μελισσοτόπων. Τέλος, από την εμπειρία μέχρι σήμερα έχει συνταχθεί ένας οδηγός καλών πρακτικών για τη διαχείριση περιστατικών αλληλεπίδρασης.

Στην επόμενη ομιλία, ο κ. Χατζόπουλος, κτηνίατρος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και συνεργάτης της «Καλλιστώ», αναφέρθηκε αναλυτικά στις ορθές πρακτικές και τα μέτρα βιοασφάλειας κατά τη λήψη βιολογικού υλικού από αρκούδες. Αναφέρθηκε στη ισχύοντα πρωτόκολλα βιοασφάλειας στα οποία αναγράφονται όλες οι ενέργειες, τα στάδια και η διαδικασία που πρέπει να εφαρμόζεται από όλους τους εμπλεκόμενους για τη λήψη δειγμάτων από τα ζώα. Όπως τονίστηκε, είναι σημαντικό να εφαρμόζονται πάντα τα μέτρα ατομικής προστασίας, τα οποία απαρτίζονται κυρίως από ιατρική μπλούζα, μάσκα, προσωπίδα και γάντια και τα οποία εφαρμόζονται και αφαιρούνται διαδοχικά ακολουθώντας πάντα συγκεκριμένη σειρά. Εν συνεχεία, αναφέρθηκε στην κατάλληλη λήψη βιολογικού υλικού από το νεκρό ζώο προκειμένου να ανιχνευτούν παθογόνοι παράγοντες. Ανάλογα με τη κατάσταση του νεκρού ζώου αναφέρθηκε στη διαδικασία συλλογής βιολογικού υλικού όπως δειγμάτων αίματος, κοπράνων, τρίχωμα, σάλιο, ουρά, σάλιο, ρινοφαρυγγικά επιχρίσματα και ιστοτεμάχια. Τονίστηκε ιδιαίτερα η απαγόρευση νεκροτομής σε ζώα που εμφανίζουν έντονες αιμορραγίες, διότι υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης από το βάκιλο του άνθρακα. Κατόπιν τα δείγματα τοποθετούνται σε ειδικούς συλλέκτες και περιέκτες και συσκευάζονται με συγκεκριμένη διαδικασία και σήμανση για αποστολή στα εργαστήρια για περαιτέρω ανάλυση.

Στην επόμενη ομιλία, ο κ. Νικόλαος Μπόκαρης Δασολόγος της Γενικής Δ/σης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ αναφέρθηκε στη χρήση αναισθητικών όπλων και αποτρεπτικών μέσων και στο θεσμικό πλαίσιο που τα διέπει. Τονίστηκε η σημασία που δίνει η διοίκηση του υπουργείου στο πρόβλημα διαχείρισης της άγριας πανίδας σε κατοικημένες περιοχές με τη νομοθέτηση και θέσπιση ΚΥΑ για τη χρήση αναισθητικών και αποτρεπτικών όπλων. Αναφέρθηκε στην ΚΥΑ 104180/433/2014 (ΦΕΚ 272/Β') που αφορά το πρωτόκολλο

αντιμετώπισης περιστατικών προσέγγισης – αλληλεπίδρασης αρκούδας και ανθρώπου και συγκεκριμένα τις υπηρεσίες και φορείς που εμπλέκονται στην συγκρότηση ΟΑΕ. Αναφέρθηκε στις οφειλόμενες ενέργειες των ΟΑΕ για την αξιολόγηση περιστατικών προσέγγισης και στο ρόλο και αρμοδιότητες των οργάνων που έχουν συγκροτηθεί από την ΚΥΑ, όπως η Συντονιστική Επιτροπή Διαχείριση κρίσεων και την Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή. Εν συνεχεία, αναφέρθηκε η αναγκαιότητα προμήθειας και χρήσης ειδικών μέσων (αναισθητικών και αποτρεπτικών) καθώς και το πλαίσιο διατάξεων (ν. 1421/1984 όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον ν. 4280/2014) που καθορίζουν την εισαγωγή, κατοχή χρήση και φύλαξη των όπλων αυτών από υπαλλήλους των δασικών υπηρεσιών. Τέλος αναφέρθηκε στη ΚΥΑ 30835/1524/2020 που συμπλήρωσε το νομικό πλαίσιο εισαγωγής των ειδικών όπλων το οποίο καθορίζει και τη διαδικασία έκδοσης της άδειας εισαγωγής ή μεταφοράς. Μέχρι σήμερα με χρήση της τελευταίας ΚΥΑ έχουν εκδοθεί δύο άδειες εισαγωγής, μία για μεταφορά αναισθητικού όπλου και μία για μεταφορά 45 κιτ ειδικών αποτρεπτικών για τις ανάγκες του έργου LIFE AMYBEAR.

Στην τελευταία παρουσίαση, ο κ. Κων/νος Παπαγεωργίου της Δ/νσης Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών, παρουσίασε την προμήθεια ειδικών αποτρεπτικών μέσων για τον εξοπλισμό της ΟΑΕ καθώς και το νομικό πλαίσιο που διέπει τη χρήση και φύλαξη των όπλων. Αναφέρθηκε στη λειτουργία και το ρόλο της ΟΑΕ που συγκροτήθηκε στα πλαίσια του έργου LIFE AMYBEAR και τον ειδικό εξοπλισμό που διαμορφώθηκε έχοντας υπόψη τη διεθνή εμπειρία χρήσης αποτρεπτικών στις ΗΠΑ, τις γνώσεις της «Καλλιστώ» και τις δυνατότητες προμήθειας των μέσων από τη διεθνή αγορά. Ο εξοπλισμός αποτελείται από εκτοξευτήρες μονού φυσιγγίου και μια σειρά φυσιγγίων κρότου-λάμψης-σφυρίγματος, κόρνας απώθησης και κουτί μεταφοράς. Ο εξοπλισμός είναι φορητός κατάλληλος για εύκολη μεταφορά και χρήση από την ΟΑΕ. Αναφέρθηκε στη δυσκολία προμήθειας των υλικών από την ομάδα έργου και στα εμπόδια που έπρεπε να ξεπεραστούν με συνέπεια σημαντική χρονοκαθυστέρηση στην υλοποίηση της δράσης. Τα ειδικά αποτρεπτικά θα μοιραστούν σε δασικές υπηρεσίες σε περιοχές που αντιμετωπίζουν αντίστοιχα προβλήματα διαχείρισης αρκούδας και ανθρώπου για τον εξοπλισμό των ΟΑΕ αρμοδιότητάς τους. Τέλος, έγινε παρουσίαση των νομικού πλαισίου (ν. 1428/84 όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4280/14) για την εισαγωγή και κατοχή των ειδικών όπλων, του ν. 2168/93 για τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την έκδοση της αναγκαίας άδειας χρήσης από το προσωπικό των δασικών υπηρεσιών και του τρόπου φύλαξης και αποθήκευσης που προβλέπεται.

Στο τέλος των εργασιών, ο κ. Κοσμάς Χαραβιτσιδής, Δασοφύλακας της Δ/νσης Δασών Φλώρινας παρουσίασε τα όπλα και τα ειδικά φυσίγγια και επισήμανε το σωστό τρόπο λειτουργίας και χρήσης των όπλων για την προστασία του προσωπικού και την καλύτερη αποτελεσματικότητα ως προς την απώθηση του ζώου.

Το κομμάτι των εισηγήσεων ολοκληρώθηκε με παρεμβάσεις και συζήτηση των παρευρισκομένων όπου επισημάνθηκε η αναγκαιότητα ενίσχυσης της υλικοτεχνικής υποδομής των ΟΑΕ, κυρίως με μέσα ατομικής προστασίας (γάντια, ποδιές, μάσκες) αλλά και η στενότερη συνεργασία με το ΥΠΠΕΝ και ενεργοποίησή του περεταίρω για την προμήθεια ειδών όπως τα σπρέι πιπεριού, ως συμπληρωματικών μέσων προστασίας του προσωπικού για τη

διαχείριση περιστατικών απώθησης αρκούδων και άλλων θηλαστικών από κατοικημένες περιοχές.

Οι εργασίες της ημέρας ολοκληρώθηκαν με επίδειξη στο πεδίο του όπλου και των φυσιγγίων από τον κ. Κοσμά Χαραβιτσίδα, ώστε να μπορέσουν οι συμμετέχοντες να εξοικειωθούν με τα μέσα και να γνωρίσουν από κοντά τον τρόπο δράσης τους και τη χρήση τους.

Το σεμινάριο επαναλήφθηκε την επόμενη ημέρα, 3/11/2021, στα μέλη των ΟΑΕ των περιφερειακών ενοτήτων Φλώρινας, Καστοριάς και Ιωαννίνων καθώς και σε συμμετέχοντες υπαλλήλους από υπηρεσίες και φορείς των αντίστοιχων Π.Ε.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Πρόσκληση

LIFE15 NAT/GR/001108 - LIFE AMYBEAR

“Βελτίωση των συνθηκών συνύπαρξης ανθρώπου-αρκούδας στο Δήμο Αμυνταίου”

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

“Κατάρτιση προσωπικού της Δασικής Υπηρεσίας και των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης στη διαχείριση πληθυσμών αρκούδας”

Σας προσκαλούμε να παρευρεθείτε στο σεμινάριο που διοργανώνει η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτ. Μακεδονίας στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου LIFE AMYBEAR όπου θα συζητηθούν θέματα που αφορούν:

1. Πλαίσιο λειτουργίας των αποτρεπτικών μέσων
2. Διαχείριση περιστατικών τραυματισμένης/νεκρής αρκούδας
3. Χρήση αποτρεπτικών μέσων για την διαχείριση περιστατικών αλληλεπίδρασης ανθρώπου - αρκούδας

Η συνάντηση θα πραγματοποιηθεί την **Τρίτη 2 Νοεμβρίου** και ώρα **10.00 π.μ.**, για τους φορείς των Π.Ε. **Κοζάνης Γρεβενών, Άρτας, Πρέβεζας, Θεσπρωτίας**

και την **Τετάρτη 3 Νοεμβρίου** και ώρα **10.00 π.μ.** για τους φορείς των Π.Ε. **Φλώρινας, Καστοριάς και Ιωαννίνων**

στη Βλάστη Κοζάνης, στο Ξενοδοχείο ΛΑΜΠΑΣ

Στη συνάντηση μπορούν να συμμετέχουν **μόνο πλήρως εμβολιασμένοι και νοσήσαντες το τελευταίο εξάμηνο**. Θα τηρηθούν όλα τα προβλεπόμενα υγειονομικά πρωτόκολλα του ΕΟΔΥ. Οι παρευρισκόμενοι πρέπει να φοράνε μάσκα και κατά την προσέλευση και κατά την διάρκεια της συνάντησης

Ο Συντονιστής Απ. Δ.Η.Δ.-Μ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΟΛ. ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ

Για περισσότερες πληροφορίες
Γραφείο Συντονιστή Α.Δ.Η.Δ.Μ Κοζάνης: 2461350116-17

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από ιδίους πόρους στο πλαίσιο του Προγράμματος Επιχορηγήσεων LIFE «Φύση και Βιοποικιλότητα»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Πρόγραμμα Δημερίδας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

“ Κατάρτιση προσωπικού της Δασικής Υπηρεσίας και των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης στη διαχείριση πληθυσμών αρκούδας”

10:00-10:30	Προσέλευση
10:30-10:45	Χαιρετισμοί – Παρουσίαση συμμετεχόντων <ul style="list-style-type: none"> - Β. Μιχελάκης, Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δ. Μακεδονίας - Ν. Μπόκαρης, Γεν. Δ/ση Δασών & Δ.Π., ΥΠΕΝ - Ελ. Παυλίδου, υπεύθυνη έργου, LEVER AE
10:45-11:15	<ul style="list-style-type: none"> - Το έργο LIFE AMYBEAR, δράσεις - αποτελέσματα, <i>Ελισάβετ Παυλίδου – υπεύθυνη έργου, LEVER A.E.</i> - Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών στην περιοχή του Δήμου Αμυνταίου, <i>Άρτεμις Μαργαριτίδου, LEVER A.E.</i>
11:15-11:45	Λειτουργία της ΟΑΕ στο πλαίσιο του έργου LIFE «AMYBEAR» – σύνοψη περιστατικών – αποτελεσματικότητα, διδάγματα, ανάγκες, προοπτικές, <i>Γιώργος Μερτζάνης - «Καλλιστώ»</i>
11:45-12:15	Ορθές Πρακτικές και Μέτρα Βιοασφάλειας κατά τη λήψη βιολογικού υλικού από αρκούδες. <i>Δημήτρης Χατζόπουλος Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας/ Γιώργος Μερτζάνης «Καλλιστώ»</i>
12:15-12:30	Διάλειμμα – καφέ
12:30-13:00	<ul style="list-style-type: none"> - Θεσμικό πλαίσιο για τη χρήση αναισθητικών όπλων και αποτρεπτικών μέσων, <i>Νικόλαος Μπόκαρης, ΥΠΕΝ</i> - Όπλα εκτόξευσης και ειδικά φυσίγγια για χρήση των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης, κατοχή – χρήση – φύλαξη. <i>Κώστας Παπαγεωργίου Δ/ση Συντονισμού & Επιθ. Δασών</i> - Χρήση όπλων εκτόξευσης, <i>Κοσμάς Χαραβιτσιδής, Δ/σης Δασών Φλώρινας</i>
13:00–13:30	Ερωτήσεις - συζήτηση
13:30-14:30	Επίδειξη χρήσης όπλου εκτόξευσης και φυσιγγίων στο πεδίο
14:30	Λήξη

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από ιδίους πόρους στο πλαίσιο του Προγράμματος Επιχορηγήσεων LIFE «Φύση και Βιοποικιλότητα»

Λίστα αποδεκτών

1. Γενική Δ/νση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων
2. Δ/νση Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών
3. Δ/νση Οικονομικού Α.Δ.Η.Δ.Μ.
4. Δ/νση Δασών Φλώρινας (να ενημερώσουν τα μέλη ΟΑΕ)
5. Δ/νση Δασών Καστοριάς (να ενημερώσουν τα μέλη ΟΑΕ)
6. Δ/νση Δασών Γρεβενών (να ενημερώσουν τα μέλη ΟΑΕ)
7. Δ/νση Δασών Πρέβεζας (να ενημερώσουν τα μέλη ΟΑΕ)
8. Δ/νση Δασών Άρτας (να ενημερώσουν τα μέλη ΟΑΕ)
9. Δ/νση Δασών Θεσπρωτίας (να ενημερώσουν τα μέλη ΟΑΕ)
10. Δασαρχείο Κοζάνης (να ενημερώσουν τα μέλη ΟΑΕ)
11. Δασαρχείο Τραπεζού (να ενημερώσουν τα μέλη ΟΑΕ)
12. Δασαρχείο Ιωαννίνων (να ενημερώσουν τα μέλη ΟΑΕ)
13. Δασαρχείο Μετσόβου (να ενημερώσουν τα μέλη ΟΑΕ)
14. Δασαρχείο Κόνιτσας (να ενημερώσουν τα μέλη ΟΑΕ)
15. LEVER Σύμβουλοι Ανάπτυξης ΑΕ
16. Περιβαλλοντική Οργάνωση «ΚΑΛΛΙΣΤΩ»
17. Δ. Αμυνταίου
18. Φορέας διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Β. Πίνδου
19. Φορέας διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας
20. Φορέας διαχείρισης Πάρκου Πρεσπών
21. ΣΤ' Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας-Θράκης
22. Ε' Κυνηγετική Ομοσπονδία Ηπείρου
23. Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών
24. Περιβαλλοντική Οργάνωση «Αρκτούρος»
25. Δ/νση Αγροτικών Υποθέσεων Ηπείρου
26. Δ/νση Αγροτικών Υποθέσεων Δ. Μακεδονίας

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από ίδιους πόρους στο πλαίσιο του Προγράμματος Επιχορηγήσεων LIFE «Φύση και Βιοποικιλότητα»

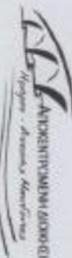
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Λίστα Συμμετεχόντων

(2-11-2021)

Διημερίδα
του έργου LIFE AMYBEAR
LIFE15 NAT/GR/0011108

ΠΑΡΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟ

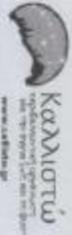
ΛΙΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ 2^{ης} ΕΠΙΜΟΡΦΟΤΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ
ΣΤΗ ΒΑΣΙΣΤΗ (2-3/11/2021)

ΒΑΣΙΣΤΗ 2/11/2021

Α/Α	ΟΝΟΜ./ΜΟ	ΦΟΡΕΑΣ	ΘΕΣΗ	EMAIL/ΤΗΛ.
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από ιδίους πόρους στο πλαίσιο του Προγράμματος Επιχορηγήσεων LIFE «Φύση και Βιοποικιλότητα»

Ανοικτή Ημερίδα

Α/Α	ΟΝΟΜ./ΜΟ	ΦΟΡΕΑΣ	ΘΕΣΗ	EMAIL/ΤΗΛ.
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				

484416
com

LIFE15 NAT/GR/001108

Ανοικτή Ημερίδα

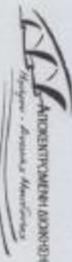
A/A	ΟΝΟΜ./ΜΟ	ΦΟΡΕΑΣ	ΘΕΣΗ	EMAIL/THA.
26				
27				
28				
29				
30				
31				
32				

LIFE AMYBEAR
LIFE15 NAT/GR/001108

(3-11-2021)

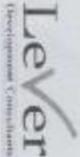
Δηλεπίδα
του έργου LIFE AMYBEAR
LIFE15 NAT/GR/001108

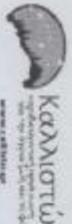

ΒΑΣΤΗ 3/11/2021

ΠΑΡΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟ
ΛΙΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ 2^{ου} ΕΠΙΜΟΡΦΟΤΗΤΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ
ΣΤΗ ΒΑΣΤΗ (2-3/11/2021)

A/A	ΟΝΟΜ/ΜΟ	ΦΟΡΕΑΣ	ΘΕΣΗ	EMAIL/ΤΗΛ.
1				
2				
3				
4				
5				
7				

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από ίδιους πόρους στο πλαίσιο του Προγράμματος Εργορηρήσεων LIFE «Φύση και Βιοποικιλότητα»

Ανοιχτή Ημερίδα

A/A	ΟΝΟΜ/ΜΟ	ΦΟΡΕΑΣ	ΘΕΣΗ	EMAIL/THΛ
25				
24				
23				
22				
21				
20				
19				
18				
17				
16				
15				
14				
13				
12				
11				
10				
9				
8				

Ανοικτή Ημερίδα

A/A	ΟΝΟΜ/ΜΟ	ΦΟΡΕΑΣ	ΘΕΤΗ	EMAIL/ΤΗΛ.
26				
27				
28				
29				

LIFE AMYBEAR
LIFE15 NAT/GR/001108

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Δελτία Τύπου - Δημοσιότητα

Επιμορφωτικό σεμινάριο του έργου LIFE AMYBEAR στη Βλάστη Κοζάνης

By [dasarxeio](#) on [30/10/2021](#) • (0)

Επιμορφωτικό σεμινάριο στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου “LIFE AMYBEAR”, διοργανώνει στις 2 & 3 Νοεμβρίου 2021 η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας, δράση με την οποία ολοκληρώνεται το σκέλος των ενεργειών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ως Εταίρος του έργου.

Αντικείμενο του σεμιναρίου που θα πραγματοποιηθεί στο Ξενοδοχείο «Λάμπας» στη Βλάστη Κοζάνης, είναι «η κατάρτιση του προσωπικού της Δασικής Υπηρεσίας και των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης στη διαχείριση πληθυσμών αρκούδας».

Κατά τη διάρκεια του διήμερου σεμιναρίου θα συζητηθούν θέματα που αφορούν στο πλαίσιο λειτουργίας των αποτρεπτικών μέσων, στη διαχείριση των περιστατικών τραυματισμένης/νεκρής αρκούδας και στη χρήση των αποτρεπτικών μέσων για τη διαχείριση περιστατικών αλληλεπίδρασης ανθρώπου-αρκούδας.

Η επιμόρφωση των εμπλεκόμενων φορέων θα γίνει τμηματικά ανά Περιφερειακή Ενότητα. Συγκεκριμένα, την πρώτη ημέρα του επιμορφωτικού σεμιναρίου, που θα αρχίσει στις 10 το πρωί (Τρίτη 2/11/2021), θα συμμετάσχουν φορείς των Π.Ε. Κοζάνης, Γρεβενών, Άρτας, Πρέβεζας και Θεσπρωτίας, ενώ τη δεύτερη μέρα (Τετάρτη 3/11/2021) την ίδια ώρα, θα συμμετάσχουν φορείς των Π.Ε. Φλώρινας, Καστοριάς και Ιωαννίνων. Υπενθυμίζεται ότι, το έργο πραγματεύεται την καταγεγραμμένη αύξηση των περιστατικών αλληλεπίδρασης μεταξύ ανθρώπου και αρκούδας στην περιοχή των Δήμων Αμυνταίου και Φλώρινας, επιδιώκοντας την υλοποίηση διαχειριστικών δράσεων για τη βελτίωση των συνθηκών συνύπαρξης ανθρώπου-αρκούδας στην περιοχή.

Στα αναμενόμενα αποτελέσματα του έργου περιλαμβάνονται τόσο η εξάλειψη ή ο περιορισμός σε βιώσιμα επίπεδα των αρνητικών αλληλεπιδράσεων όσο και η ενίσχυση και διάχυση των κοινωνικοοικονομικών ωφελειών που συνεπάγεται η παρουσία και συνύπαρξη της αρκούδας με τον άνθρωπο στην περιοχή.

Εταίροι του έργου είναι ο Δήμος Αμυνταίου, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας, η Περιβαλλοντική Οργάνωση «Καλλιστώ» και η Εταιρεία Συμβούλων Ανάπτυξης LEVER A.E. που είναι και ο Συντονιστής του έργου.

Ημερομηνία έναρξης του έργου ήταν 1^η Οκτωβρίου 2016 και η χρηματοδότησή του έγινε από πόρους του προγράμματος LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Πράσινο Ταμείο και το Εταιρικό Σχήμα του έργου.

Το τελικό συνέδριο του έργου αναμένεται να πραγματοποιηθεί στα μέσα Νοεμβρίου 2021, στο Δήμο Αμυνταίου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

“Κατάρτιση προσωπικού της Δασικής Υπηρεσίας και των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης στη διαχείριση πληθυσμών αρκούδας”

- 10:00- Προσέλευση
10:30 Χαιρετισμοί – Παρουσίαση συμμετεχόντων
10:30- Β. Μιχαλάκης, Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δ. Μακεδονίας
10:45- Ν. Μπόκαρης, Γεν. Δ/ση Δασών & Δ.Π., ΥΠΠΕΝ
10:45- Ελ. Παυλίδου, υπεύθυνη έργου, LEVERAE
10:45- Το έργο LIFEAMYBEAR, δράσεις – αποτελέσματα, *Ελισσάβη Παυλίδου* – υπεύθυνη έργου, LEVER A.E.
11:15- Σχέδιο Διαχείρισης/Επισκεπτών στην περιοχή του Δήμου Αμυνταίου, *Αρτεμης Μαργαριτίδου, LEVER A.E.*
11:15- Λειτουργία της ΟΑΕ στο πλαίσιο του έργου LIFE «AMYBEAR» – σύνοψη περιστατικών – αποτελεσματικότητα, διδάγματα, ανάγκες, προοπτικές, *Γιώργος Μερτζάνης- «Καλλιστώ»*
11:45- Ορθές Πρακτικές και Μέτρα Βιοασφάλειας κατά τη λήψη βιολογικού υλικού από αρκούδες, *Δημήτρης Χατζόπουλος Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας/Γιώργος Μερτζάνης «Καλλιστώ»*
12:15- Διάλειμμα – καφές
12:15- Θεσμικό πλαίσιο για τη χρήση αναισθητικών όπλων και αποτρεπτικών μέσων, *Νικόλαος Μπόκαρης, ΥΠΠΕΝ*
12:30- Όπλα εκτόξευσης και ειδικά φυσίγγια για χρήση των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης, κατοχή – χρήση – φύλαξη, *Κώστας Παπαγεωργίου Δ/ση Συντονισμού & Επιθ. Δασών*
13:00- Χρήση όπλων εκτόξευσης, *Κοσμάς Χαραβιτσιδής, Δ/σης Δασών Φλώρινας*
13:00- Ερωτήσεις – συζήτηση
13:30- Επίδειξη χρήσης όπλου εκτόξευσης και φυσιγγίων στο πεδίο
14:30 Λήξη

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Φωτογραφίες

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

Παρουσιάσεις

Ελισάβετ Παυλίδου
Υπεύθυνη Έργου, LEVER A.E.

LIFE AMYBEAR

Βελτίωση των συνθηκών συνύπαρξης ανθρώπου-αρκούδας στο Δήμο Αμυνταίου

Δράση C.2: 2ο Σεμινάριο κατάρτισης προσωπικού της Δασικής Υπηρεσίας και των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης στη διαχείριση πληθυσμών αρκούδας
Βλάβη 2 & 3 Νοεμβρίου 2021

1

Βελτίωση των συνθηκών συνύπαρξης ανθρώπου-αρκούδας στο Δήμο Αμυνταίου "LIFE AMYBEAR"

ΠΕΡΙΟΧΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Δυτική Μακεδονία
 Π.Ε. Αμυνταίου και Φλώρινας

Συνολικό ποσό: 1.521.156,00 EUR

Ευρωπαϊκή Συγχρηματοδότηση: 1.140.116,00 EUR (75%)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 62 μήνες
 Έναρξη: 01/10/2016 - Λήξη: 30/11/2021

Επιχειρησιακό Δικαιούχος: LEVER Σύμβουλοι Ανάπτυξης Α.Ε.

Συμπράττοντες Δικαιούχοι: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας
 ΚΑΛΛΙΣΤΟ Περιβαλλοντική Οργάνωση για την Άγρια Ζωή και τη Φύση
 Δήμος Αμυνταίου

2

Στόχοι του έργου

Βελτίωση της παγκόσμιας κατάστασης διατήρησης της αρκούδας (Ursus arctos) με την επίτευξη μιας βιώσιμης διαχείρισης της συνύπαρξης ανθρώπου-αρκούδας μέσω της ελαστικοποίησης της αλληλεπίδρασής τους.*

- Διατήρηση της θνησιμότητας της αρκούδας που οφείλεται στον άνθρωπο, σε ένα βιώσιμο επίπεδο που δεν υπερβαίνει το 6% του ελάχιστου απομειωμένου πληθυσμού στην περιοχή του έργου.
- Διατήρηση του αριθμού των σπάνιων σκαπαροειδών θηλυκών σε όλο λιγότερο από 10-12% του ελάχιστου απομειωμένου πληθυσμού στην περιοχή του έργου.
- Βελτίωση του επιπέδου ανοχής των συγκατοικούντων ομάδων-στόχων σχετικά με τη συνύπαρξή τους με τα απομειωμένα είδη.
- Βελτίωση του επιπέδου ευαισθητοποίησης σχετικά με τις προστιθέμενες αξίες των υπό μελέτη ειδών σε σχέση με την ελκυστικότητα της περιοχής του έργου.
- Εις βάθος απόκτηση τεχνολογίας από το προσωπικό των τοπικών αρμόδιων αρχών σε ειδικές και συγκεκριμένες τεχνικές διαχείρισης.

3

Εκτίμηση του αριθμού και της κατανομής των αρκούδων
Συλλογή βιολογικού υλικού (τριχοπαγίδες) και ανάλυση DNA

- 250 δείγματα (2017)
- 255 δείγματα (2019)

4

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
Αξιολόγηση έτος 2017 και έτη 2019-2020

- Μέσω της γενετικής ανάλυσης, ταυτοποιήθηκαν **56** διαφορετικά άτομα και στις δύο αξιολογήσεις
- Το πληθυσμιακό μέγεθος (Nc) είναι **154** και **161** άτομα, αντίστοιχα, με άτομα να ζουν και εκτός της περιοχής του έργου (πρόγραμμα CAPWIRE)
- Ο πληθυσμός των αρσενικών εκτιμήθηκε **3 φορές και 1,5 φορά**, αντίστοιχα, μεγαλύτερος των θηλυκών

Το δραστηκό μέγεθος του πληθυσμού (Ne) είναι χαμηλότερο από το όριο των 50 ατόμων, που θεωρείται ότι είναι επαρκές για την αποφυγή της ενδογαμίας στον πληθυσμό (Frankham et al, 2002). Ο πληθυσμός χρήζει ιδιαίτερης διαχείρισης, γιατί μπορεί να κινδυνέψει στο μέλλον από μείωση της γενετικής του ποικιλότητας, που μπορεί να οδηγήσει τον πληθυσμό σε εξαφάνιση.

5

Συλλογή βιοδηλωτικών δεδομένων

- Συλέχθηκαν **350** βιοδηλωτικά δεδομένα

6

Τοποθέτηση φωτοπαγίδων (12 IR camera traps)

Πολλές βασικές καταγραφές από την πρώτη εγκατάσταση (2017)

- 1.612 ημέρες παρακολούθησης
- 59.000 λίγας
- ~ 300 καταγραφές με αρκούδας

7

Ραδιοσήμανση αρκούδων και καταγραφή τηλεμετρικών δεδομένων

ΥΠΟΜΗΝΗΜΑ

- Τηλεμετρική συσκευή
- Αρσενικό αρκούδα
- Θήλυ αρκούδα
- Αρσενικό αρκούδα
- Θήλυ αρκούδα

Καταγραφή τηλεμετρικών δεδομένων

8

Αναγνώριση - οριοθέτηση των τομέων με υψηλό κίνδυνο συγκρούσεων ανθρώπου - αρκούδας

Συλλογή δεδομένων πεδίου μέσω ερωτηματολίων & φωτογραφιών

Αναγνώριση τομέων υψηλού κινδύνου συγκρούσεων ανθρώπου - αρκούδας

- 3 είδη ερωτηματολίων
- 40 συντάκτες
- Χαρτογράφηση σημείων ενδιαφέροντος

9

ΥΠΟΜΗΝΗΜΑ

- Υψηλό κίνδυνο
- Μέτριο κίνδυνο
- Χαμηλό κίνδυνο
- Ανεπίσημο

10

Εγκατάσταση προειδοποιητικών πινακίδων και αποτρεπτικών μέτρων για ασφαλή

Εγκατάσταση προειδοποιητικών πινακίδων και αποτρεπτικών μέτρων για ασφαλή

11

Περιοχή εγκατάστασης

12

Πινακίδες προειδοποίησης

Πινακίδες προειδοποίησης:
2Χ2 (Φλώρινα - Αμύνταιο, Πεδινό, Σελήθρα)

13

Πινακίδες προειδοποίησης και ανακλαστήρες

Wildlife Warning signs 2Χ2.2
(Αμύνταιο-Νέοι οδοί (Καλλιτσίου) & ΝΑΡΚΗ (Καλλιτσίου))

14

Ανακλαστήρες και οπτικο-ακουστικά αποθνήτες
Νέα εθνική: Αμύνταιο - Βεύης

Ανακλαστήρες
Παλιά εθνική: Αμύνταιο - Βεύης

15

Συνδυασμένη εγκατάσταση ανακλαστήρων και ακουστικών αποθνήτων
Νέα εθνική: Αμύνταιο - Βεύης

16

Κάδοι απορριμμάτων ασφαλείας για την αρκούδα

22 κάδοι σε από οικισμούς

17

Εγκατάσταση ηλεκτροφόρων περιφράξεων

54 περιφράξεις συνολικά
38 σε αγρότες, μελισσοκόμους, κτηνοτρόφους, γεωργούς,
5 στην ΚΑΛΛΙΣΤΩ και
11 ο Δήμος Αμυνταίου

18

Δίκτυο Κτηνοτρόφων για την ανταλλαγή σκύλων φύλαξης κοπαδιών

57 Κτηνοτρόφοι
64 σκύλοι φύλαξης

© 2015, 2016 Νοεμβρίου 2015

19

Παραγωγή και Διάδοση Κιτίου Πρώτων Βοηθειών για Δηλητηριάσεις Ζώων

© 2015, 2016, 2017 2016

20

Λειτουργία της Ομάδας Άμεσης Επέμβασης

Συνολικά κατηγοριών επέμβασης της ΟΑΕ (n=40)

Επιλογή συχνότητα περιστατικών επέμβασης της ΟΑΕ (n=400)

Κατηγορία	Συχνότητα
Αντιβιοτικά	65,77
Αντιβιοτικά	11,39
Αντιβιοτικά	21,50
Αντιβιοτικά	2,94
Αντιβιοτικά	0,33

© 2015, 2016, 2017 2016

21

1 κελύφι που περιέχει: κροτίδες, σαρόνικες, σαρόνικες με σπινθήρες, σαρόνικες με σπινθήρες, 3 κελύφια με άσφαρτα, 1 αποστειρωτή, 1 κάρτα, 1 μεγάλο υδατοσπρέι, κελύφια αποθήκευσης και μεταφοράς

© 2015, 2016, 2017 2016

22

ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΑΙ ΣΗΜΑ «ΚΑΦΕ ΑΡΚΟΥΔΑΣ»

Στο πρότυπο καθορίζονται οι απαιτήσεις με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνεται μια επιχείρηση ώστε να λάβει τη σήμανση.

- Α' ΟΜΑΔΑ: Υπόσχεωτικές Απαιτήσεις για όλες τις επιχειρήσεις που αφορούν στη νόμιμη λειτουργία και την εγκατάσταση ΣΣΔΠ.
- Β' ΟΜΑΔΑ: Γενικές Απαιτήσεις για τις όλες τις επιχειρήσεις που αφορούν στη συνεργασία με άλλες τοπικές επιχειρήσεις, τη συμμετοχή τους σε δράσεις ενημέρωσης για την ασυνήκη συμβίωση ανθρώπου - αρκούδας και την εφαρμογή πολιτικής περιβαλλοντικής διαχείρισης.
- Γ' ΟΜΑΔΑ: Ειδικές Απαιτήσεις για τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε περιοχές που υπάρχει σημαντική πιθανότητα αλληλεπίδρασης με την Κασά Αρκαούδα και αφορούν στην Εγκατάσταση Υποδομών, Έξοψισμού και άλλων αποτραπητικών μέσων για την αρκούδα.

© 2015, 2016, 2017 2015

23

Δράσεις περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

- Σχεδιασμός δύο θεματικών μονοπατιών, ενός για την αρκούδα και ενός για δίκτυο Natura
- Παραγωγή φυλλαδίων για μαθητές και επισκέπτες
- Παραγωγή και εγκατάσταση ταμπελών και σήμανσης στα μονοπάτια
- Παραγωγή εκπαιδευτικού οδηγού
- Σεμινάρια για εκπαιδευτικούς
- Διαργάνωση ξεναγήσεων για δασκάλους και δημοσιογράφους

© 2015, 2016, 2017 2015

24

Δράσεις περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

©Μίνωτα 2004 Περιφέρειες 2020 LIFE15 NAF/NA/001108

25

Δράσεις περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

Εκπαιδευτικό υλικό (Φυλλάδιο & οδηγός για δασκάλους)

<https://lifemybear.eu/chroni/ellinici/>
 Φίλη! Σάβια βραβεύτηκε με το βραβείο σχεδίασης ΕΒΘΕ για το εκπαιδευτικό υλικό του έργου LIFE AMYBEAR
<https://life.gr/ειδησεις/5a3db2e3f0d169544284e477bc1d44a2020201413krAKKGAozcU1288WuKoiB-zuGfBmY-g5dW1MaKed3H>

©Μίνωτα 2004 Περιφέρειες 2020 LIFE15 NAF/NA/001108

26

Δράσεις Δημοσιοποίησης

- Παραγωγή φυλλαδίων ενημέρωσης
- Παραγωγή και διανομή TV και radio spots
- Εκδηλώσεις ενημέρωσης και εκπαίδευσης
- Website και social media
 - Website www.lifeamybear.eu
 - Facebook <https://www.facebook.com/lifeamybear/>
 - Twitter <https://twitter.com/lifeAMYBEAR>
 - YouTube channel https://www.youtube.com/channel/UCRBi7Avb0ay_2oPnW95uuQw
- Δικτύωση και διεθνές συνέδριο

©Μίνωτα 2004 Περιφέρειες 2020 LIFE15 NAF/NA/001108

27

Δράσεις Παρακολούθησης

- Έρευνα σχετικά με τις αντιλήψεις και τη συμπεριφορά των ενδιαφερομένων μερών
- Παρακολούθηση των επιπτώσεων της εκπαίδευσης του προσωπικού και της αποπλκαματικό τητας των προαδοποιητικών πινακίδων και απορριπτικών μέσων και του κηπίου Πράσινων Βοηθιών
- Αποτέλματα Παρακολούθησης Δράσεων για την ανάδειξη της συνύπαρξης αρκούδας/ανθρώπου
- Αξιολόγηση της κοινωνικο-οικονομικής επίπτωσης των δράσεων του προγράμματος για την τοπική οικονομία και τον πληθυσμό
- Αξιολόγηση σχετικά με τις λειτουργίες του οικοσυστήματος και την παρακολούθηση του πληθυσμού της κερέ αρκούδας, της κατανομής της και των πληθυσμιακών τάσεων
- Παρακολούθηση των δακτύων απόδοσης του έργου

©Μίνωτα 2004 Περιφέρειες 2020 LIFE15 NAF/NA/001108

28

Το έργο LIFE15 NAF/NA/001108 - LIFE AMYBEAR συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Πράσινο Ταμείο και τους δικαιούχους του έργου.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

©Μίνωτα 2004 Περιφέρειες 2020

29

Άρτεμις Μαργαριτίδου
LEVER A.E.

LIFE AMYBEAR
LIFE15 NAT/GR/001108

Κατάρτιση προσωπικού της Δασικής Υπηρεσίας και των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης στη διαχείριση πληθυσμών αρκούδας

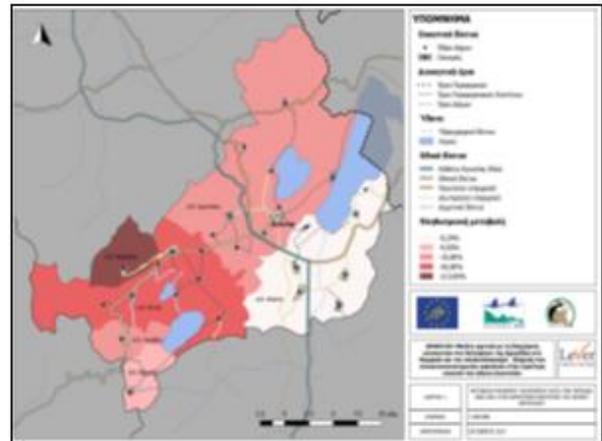
Άρθρο Α5:
Μελέτη αξιολόγησης της φέρουσας ικανότητας της ευρύτερης περιοχής του Καταφυγίου της Αρκούδας του Νυμφαίου και του Δήμου Αμυνταίου
Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών

Lever
Development Consultants

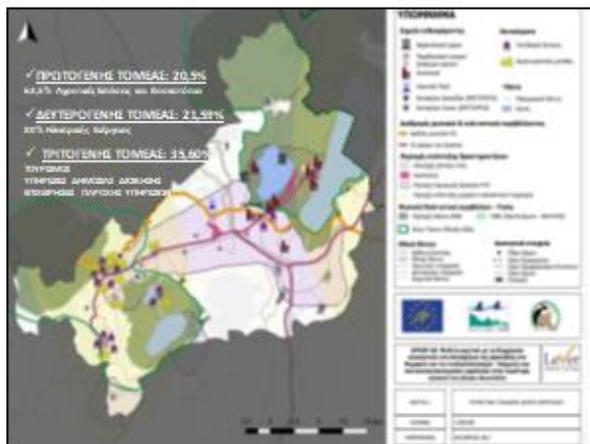
Καλλιστώ
ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ

2-7/11/2022

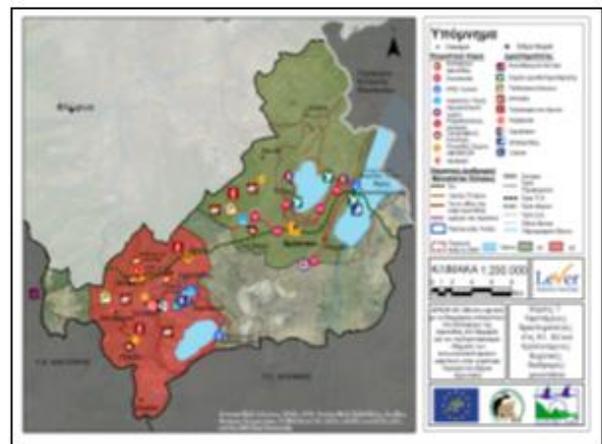
1

2

3

4

ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΝΤΕΣ ΧΩΡΟΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ

Υπόχρωσ

5

ΣΕΝΑΡΙΟ Α

ΣΕΝΑΡΙΟ Β

ΣΕΝΑΡΙΟ Γ

6

ΦΕΡΟΥΣΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Ο σκοπός των μετρήσεων των μετρήσιμων δείκτων είναι ταυρονομική μέτρηση **χωρίς κίνηση περιβαλλοντικής υποβάθμισης** και αξιολόγηση της ικανότητας της κοινότητας να αποκτήσει βραχυπρόθεσμα αποτελεσματικές αντιδράσεις αλλά και χωρίς να υποβαθμίζει την καλύτερη ποιότητα των οικοσυστημάτων.

Σ1 (ΑΜΥΝΤΑΙΟ-ΛΙΜΝΙΣ ΒΕΡΓΙΟΤΙΣΣΑΙ-ΠΕΤΡΟΣ)

Επιφάνεια: 236.350 στρ.
Πληθυσμός: 7.962 κάτοικοι
Πληθυσμιακή πυκνότητα: 33 κάτοικοι/χρ.χλμ.
Κύριες χρήσεις γης: γεωργική/κτηνοτροφία
Διατηρησιακές χρήσεις γης: ούλες οι χρήσεις γης

Κύρια χαρακτηριστικά Περιβαλλοντικά: Άρνηση Ολοκληρωμένη Διαχείριση Περίουρου (2000-2010)
Κύρια προβλήματα:

- Μη ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων Περίουρου και Βεργιότισσας
- Επιτόπινη διασπορά οικιακών Υπόλειπών Λείψανων
- Αδυναμία καλύτερης προστασίας οικοσυστημάτων, ιδιαίτερα η αρθροπόδα
- 10 Τροχίλιος Αποχέτης με δίμηνη ορατότητα (2006-2015)
- 14 Κατοικίες χωρίς αποχέτευση και επεξεργασία (2006-2015)

Σ2 (ΛΥΜΒΑΔΙΟ-ΚΙΜΜΕΣΙ ΧΙ ΜΑΚΙΣΣΑ-ΖΑΧΑΡΙ)

Επιφάνεια: 101.280 στρ.
Πληθυσμός: 3.661 κάτοικοι
Πληθυσμιακή πυκνότητα: 33 κάτοικοι/χρ.χλμ.
Κύριες χρήσεις γης: γεωργική/κτηνοτροφία
Διατηρησιακές χρήσεις γης: ούλες οι χρήσεις γης

Κύρια χαρακτηριστικά Περιβαλλοντικά: Ποταμός 2000
Κύρια προβλήματα:

- επιτοπίνα περιβαλλοντικά και οικονομικά Αποχέτευση Αποχέτευση
- Απομάκρυνση των οικιακών υπολειμμάτων από την κοινότητα ή αποχέτευση/επεξεργασία
- Συχνά Χαρακτηριστικά των Προστατευόμενων Περιοχών

7

Υπόμνημα

- Οικόπεδο
- Όριο Περιφέρειας
- Όριο Π.Ε.
- Όριο Δήμου
- Όριο Διατηρησιών Κοινοτήτων
- Υπό-μετρησι S1
- Υπό-μετρησι S2

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200.000

Κλίμακας 5 Υπό-μετρησι S1, S2 της μετρήσιμης κοινότητας

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ"

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ"

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ"

8

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΕΡΟΥΣΙΑΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

Κριτήρια αξιολόγησης της Φ.Ι.:

- Δυνατότητα αποκατάστασης
- Η αποκατάσταση της κίνησης
- Η συγκέντρωση της κίνησης σε ορισμένες περιοχές
- Ο μέσος όρος βερμικών, διακόντων των αποκαταστάσεων
- Οι δραστηριότητες των κοινότητας
- Το ποσοστό των αποκαταστάσεων και η συμπεριφορά τους
- Ο βελτιστός χρόνος της τοπικής υποδομής -συνολικά κοινότητα

ΦΕΡΟΥΣΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ = Συνολική έκταση που δραστηριοποιείται στην τάξη του δείκτη S1

Συνολικός αριθμός ημερήσιων αποκαταστάσεων
Φόρτος ικανότητας x Φαίδια ανάπτυξης αποκαταστάσεων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - Δυνατότητα βελτιστοποίησης των ορισμένων είναι αναγκαίοις αποκαταστάσεις

Μέσος όρος βερμικών αποκαταστάσεων

9

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΕΡΟΥΣΙΑΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

ΦΕΡΟΥΣΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ (S1/S2) - Χώρα	ΧΩΡΙΚΗ ΦΕΡΟΥΣΙΑ Ρ.Σ.Σ	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΦΕΡΟΥΣΙΑ Ρ.Σ.Σ	ΕΙΣΡΟΥΣΙΑ ΦΕΡΟΥΣΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ Ε.Σ.Σ
Χώρα	352.016	116.035	70.000

Κριτήρια εκτίμησης Φ.Ι.

- Διάθεση περιοχής σε επιμέρους τμήματα
- Δυναμικές επιμέρους αποκαταστάσεις του αποκαταστάτη
- Δυναμικές περιβαλλοντικές αποκαταστάσεις
- Υποδομής εξυπηρέτησης αποκαταστάσεων
- Εφαρμογή μεθόδων υπολογισμού Φόρτου ικανότητας (αποκαταστάσεων) Προστατευόμενων Περιοχών

Αποτελέσματα της Φ.Ι.ΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

- Τατοποιημένο τοπικό προϊόν
- Χρησιμότητα τοπικής οικονομίας (τοπική εξάρτηση και εξιδίκευση)
- Μεγαλύτερη έκταση περιοχής Νοτιοτα S2
- Μεγάλο ποσοστό απόδοσης
- Περιβαλλοντικές πύσσες

10

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΕΡΟΥΣΙΑΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΦΕΡΟΥΣΙΑΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

Βήμα 1: Υπόμνημα Διατήρησης Περιβαλλοντικής

Βήμα 2: Επικοινωνία Ανασκόπηση Περιβαλλοντικών

Βήμα 3: Αξιολόγηση της Φόρτου ικανότητας την ύπαρξη των οικοσυστημάτων

Βήμα 4: Οριστική Διατήρηση Περιβαλλοντικών

Βήμα 5: Διασφάλιση στην Αγωγή αποκαταστάσεων του Φόρτου ικανότητας Προστατευόμενων Περιοχών

11

ΔΗΜΟΣ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ: ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ

ΑΝΕΙΣΧΕ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

- Τοπικός Υπόμνημα
- Τοπικός Προϊόν
- Υποδομής Φιλοξενίας
- Επιχειρήσεις Εστίασης
- Υποδομής Αγοραστικής
- Δίκτυο Ομοσπονδίας και Διατηρησιακών Επιχειρήσεων

ΙΕΡΑΡΧΙΚΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΕΣ S1 ΚΑΙ S2

- Επιχειρησιακή δραστηριότητα οικοσυστημάτων τοπικού
- Υποδομής Αγοραστικής
- Προώθηση Τοπικού Υπόμνημα
- Δίκτυο Ομοσπονδίας και Διατηρησιακών Επιχειρήσεων
- Υπόμνημα Εστίασης και Διατηρησιακών Επιχειρήσεων
- Υποδομής Φιλοξενίας
- Προώθηση και Προώθηση Τοπικού Προϊόντος

12

ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΙΣΤΩΝ

- Φάση 1: Παροχή (Προσκή) Μάθησης
- Φάση 2: Αφοσίωση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος
- Φάση 3: Επιλογή ακατών διαχείρισης
- Φάση 4: Επιλογή (μηνών ακατών) διαχείρισης
- Φάση 5: Παροχή (Προσκή) Παρακολούθησης Παρακολούθησης
- Φάση 6: Προσαρμοστικός φυσικός

ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΙΣΤΕΣ

- Υποθέτει κριτικές επιπτώσεις με βέλτιστη αποτελεσματικότητα
- Αποτελεί κεντρικό σημείο της διαχείρισης
- Πρέπει να προσφέρει πληροφορίες σχετικά με
- Υποθέτει κριτικές επιπτώσεις στην ανθρωπογενή δραστηριότητα (παιχνίδι)
- Μέσω της διαχείρισης (Προσκή) διασφαλίζεται η διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος
- Δίνει σημασία με την επιλογή των επιπτώσεων
- Είναι κεντρικό με τη διαχείριση των επιπτώσεων

19

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΥΣΗ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Life

20

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΥΣΗ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Life

21

Γιώργος Μερτζάνης
Καλλιστώ

LeVer **ΚΑΛΛΙΣΤΩ**

Έργο LIFE15 NAT/GR001108
 «Βελτίωση της όρασης Συνάσκησης Αιθέριας - Αρκούδας
 στο Δίμο Αμυνταίου»

**ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΟΔΕ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ LIFE
 «AMYBEAR» - ΣΥΝΟΨΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ -
 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ, ΑΝΑΓΚΕΣ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.**

«Κατάσταση προοπτικού της Δασικής Υπηρεσίας και των
 Ορειών Δασών: Εκτίμησης στη διαχείριση πληθυσμών
 αρκούδας», Βλάσης, 02-03/11/2021

Γιώργος Μαργαρίτης, Δρ. Βιολογίας
 Περιβαλλοντική Οργάνωση ΚΑΛΛΙΣΤΩ

Αρκούδα: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
 παρούσα, κατανομή/επιναποίκηση, πληθυσμιακό μέγεθος :

24.105 τετ. χλμ ενώ το
 σύνολο με τις περιοχές
 επιναποίκησης και εν-
 δυνάμει κατάλληλου
 ενδιαίτηματος
 είναι στα ~37.000

επίστροφή
 εν βοσκόμενης
 Νότια
 (Μακεδονία κ.ε.)
 νοτιότερα
 μεφύρας με
 1 μίλι στα χρόνια
 το όρος ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΟ
 (2017)

ελάχιστος πληθυσμός
 καφέ αρκούδας στην
 Ελλάδα εκτιμάται στα
 ~600 άτομα (Ευρωπαϊκό
 Γραφείο Δασών, 2021 - 2022
www.euro-natura.org)

Ανθρώπος και αρκούδα -γεωγραφία σε αριθμούς:

6 Περιφέρειες (Ανατ. Μακεδονίας-Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτ. Μακεδονίας, Ηπείρου, Θεσσαλίας και Ανατ. Στερεάς)

18 Περιφερειακές Ενότητες:

- περίπου 1.110 Δημοτικά Διαμερίσματα σε 65 Καλλικρατικούς Δήμους
- πληθυσμός: ~160.000 κάτοικοι (εκτός μεγάλων αστικών κέντρων).
- Πληθυσμός αρκούδας: 500 στ.

Περιοχή έργου LIFE AmyBear: Δ. Αμυνταίου/ΠΕ Φλώρινας

Improving Human-Bear Coexistence in Municipality of Aresositis
 LIFE AMYBEAR
 Map of project area

ΠΕ Φλώρινας: 1.924km²

3 Δήμοι: Αμυνταίου, Πρεσπών, Φλώρινας

107 Τοπικά Διαμερίσματα (οικόμοι)

~ 51.000 κάτοικοι (2011).

~ 400km² κατάλληλο ενδιαίτημα αρκούδας

7 περιοχές Natura 2000

Πληθυσμός αρκούδας: Εύρος: Νε: 154-161 άτομα

Αναπαραγωγικά άτομα Νε < 50 (AZH 2027-2028).

Υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο (ΦΕΚ 272/07-02-2014) (LIFE-TEXTA, LIFE-ARCHAOS)

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
 ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΠΙΣΤΑΣΗ 272
 7 Φεβρουαρίου 2014

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αρ. 10486/2013
 Αρ. 10487/2013

Αρ. 10488/2013

Αρ. 10489/2013

Αρ. 10490/2013

Αρ. 10491/2013

Αρ. 10492/2013

Αρ. 10493/2013

Αρ. 10494/2013

Αρ. 10495/2013

Αρ. 10496/2013

Αρ. 10497/2013

Αρ. 10498/2013

Αρ. 10499/2013

Αρ. 10500/2013

Αρ. 10501/2013

Αρ. 10502/2013

Αρ. 10503/2013

Αρ. 10504/2013

Αρ. 10505/2013

Αρ. 10506/2013

Αρ. 10507/2013

Αρ. 10508/2013

Αρ. 10509/2013

Αρ. 10510/2013

Αρ. 10511/2013

Αρ. 10512/2013

Αρ. 10513/2013

Αρ. 10514/2013

Αρ. 10515/2013

Αρ. 10516/2013

Αρ. 10517/2013

Αρ. 10518/2013

Αρ. 10519/2013

Αρ. 10520/2013

Αρ. 10521/2013

Αρ. 10522/2013

Αρ. 10523/2013

Αρ. 10524/2013

Αρ. 10525/2013

Αρ. 10526/2013

Αρ. 10527/2013

Αρ. 10528/2013

Αρ. 10529/2013

Αρ. 10530/2013

Αρ. 10531/2013

Αρ. 10532/2013

Αρ. 10533/2013

Αρ. 10534/2013

Αρ. 10535/2013

Αρ. 10536/2013

Αρ. 10537/2013

Αρ. 10538/2013

Αρ. 10539/2013

Αρ. 10540/2013

Αρ. 10541/2013

Αρ. 10542/2013

Αρ. 10543/2013

Αρ. 10544/2013

Αρ. 10545/2013

Αρ. 10546/2013

Αρ. 10547/2013

Αρ. 10548/2013

Αρ. 10549/2013

Αρ. 10550/2013

Αρ. 10551/2013

Αρ. 10552/2013

Αρ. 10553/2013

Αρ. 10554/2013

Αρ. 10555/2013

Αρ. 10556/2013

Αρ. 10557/2013

Αρ. 10558/2013

Αρ. 10559/2013

Αρ. 10560/2013

Αρ. 10561/2013

Αρ. 10562/2013

Αρ. 10563/2013

Αρ. 10564/2013

Αρ. 10565/2013

Αρ. 10566/2013

Αρ. 10567/2013

Αρ. 10568/2013

Αρ. 10569/2013

Αρ. 10570/2013

Αρ. 10571/2013

Αρ. 10572/2013

Αρ. 10573/2013

Αρ. 10574/2013

Αρ. 10575/2013

Αρ. 10576/2013

Αρ. 10577/2013

Αρ. 10578/2013

Αρ. 10579/2013

Αρ. 10580/2013

Αρ. 10581/2013

Αρ. 10582/2013

Αρ. 10583/2013

Αρ. 10584/2013

Αρ. 10585/2013

Αρ. 10586/2013

Αρ. 10587/2013

Αρ. 10588/2013

Αρ. 10589/2013

Αρ. 10590/2013

Αρ. 10591/2013

Αρ. 10592/2013

Αρ. 10593/2013

Αρ. 10594/2013

Αρ. 10595/2013

Αρ. 10596/2013

Αρ. 10597/2013

Αρ. 10598/2013

Αρ. 10599/2013

Αρ. 10600/2013

Αρ. 10601/2013

Αρ. 10602/2013

Αρ. 10603/2013

Αρ. 10604/2013

Αρ. 10605/2013

Αρ. 10606/2013

Αρ. 10607/2013

Αρ. 10608/2013

Αρ. 10609/2013

Αρ. 10610/2013

Αρ. 10611/2013

Αρ. 10612/2013

Αρ. 10613/2013

Αρ. 10614/2013

Αρ. 10615/2013

Αρ. 10616/2013

Αρ. 10617/2013

Αρ. 10618/2013

Αρ. 10619/2013

Αρ. 10620/2013

Αρ. 10621/2013

Αρ. 10622/2013

Αρ. 10623/2013

Αρ. 10624/2013

Αρ. 10625/2013

Αρ. 10626/2013

Αρ. 10627/2013

Αρ. 10628/2013

Αρ. 10629/2013

Αρ. 10630/2013

Αρ. 10631/2013

Αρ. 10632/2013

Αρ. 10633/2013

Αρ. 10634/2013

Αρ. 10635/2013

Αρ. 10636/2013

Αρ. 10637/2013

Αρ. 10638/2013

Αρ. 10639/2013

Αρ. 10640/2013

Αρ. 10641/2013

Αρ. 10642/2013

Αρ. 10643/2013

Αρ. 10644/2013

Αρ. 10645/2013

Αρ. 10646/2013

Αρ. 10647/2013

Αρ. 10648/2013

Αρ. 10649/2013

Αρ. 10650/2013

Αρ. 10651/2013

Αρ. 10652/2013

Αρ. 10653/2013

Αρ. 10654/2013

Αρ. 10655/2013

Αρ. 10656/2013

Αρ. 10657/2013

Αρ. 10658/2013

Αρ. 10659/2013

Αρ. 10660/2013

Αρ. 10661/2013

Αρ. 10662/2013

Αρ. 10663/2013

Αρ. 10664/2013

Αρ. 10665/2013

Αρ. 10666/2013

Αρ. 10667/2013

Αρ. 10668/2013

Αρ. 10669/2013

Αρ. 10670/2013

Αρ. 10671/2013

Αρ. 10672/2013

Αρ. 10673/2013

Αρ. 10674/2013

Αρ. 10675/2013

Αρ. 10676/2013

Αρ. 10677/2013

Αρ. 10678/2013

Αρ. 10679/2013

Αρ. 10680/2013

Αρ. 10681/2013

Αρ. 10682/2013

Αρ. 10683/2013

Αρ. 10684/2013

Αρ. 10685/2013

Αρ. 10686/2013

Αρ. 10687/2013

Αρ. 10688/2013

Αρ. 10689/2013

Αρ. 10690/2013

Αρ. 10691/2013

Αρ. 10692/2013

Αρ. 10693/2013

Αρ. 10694/2013

Αρ. 10695/2013

Αρ. 10696/2013

Αρ. 10697/2013

Αρ. 10698/2013

Αρ. 10699/2013

Αρ. 10700/2013

Αρ. 10701/2013

Αρ. 10702/2013

Αρ. 10703/2013

Αρ. 10704/2013

Αρ. 10705/2013

Αρ. 10706/2013

Αρ. 10707/2013

Αρ. 10708/2013

Αρ. 10709/2013

Αρ. 10710/2013

Αρ. 10711/2013

Αρ. 10712/2013

Αρ. 10713/2013

Αρ. 10714/2013

Αρ. 10715/2013

Αρ. 10716/2013

Αρ. 10717/2013

Αρ. 10718/2013

Αρ. 10719/2013

Αρ. 10720/2013

Αρ. 10721/2013

Αρ. 10722/2013

Αρ. 10723/2013

Αρ. 10724/2013

Αρ. 10725/2013

Αρ. 10726/2013

Αρ. 10727/2013

Αρ. 10728/2013

Αρ. 10729/2013

Αρ. 10730/2013

Αρ. 10731/2013

Αρ. 10732/2013

Αρ. 10733/2013

Αρ. 10734/2013

Αρ. 10735/2013

Αρ. 10736/2013

Αρ. 10737/2013

Αρ. 10738/2013

Αρ. 10739/2013

Αρ. 10740/2013

Αρ. 10741/2013

Αρ. 10742/2013

Αρ. 10743/2013

Αρ. 10744/2013

Αρ. 10745/2013

Αρ. 10746/2013

Αρ. 10747/2013

Αρ. 10748/2013

Αρ. 10749/2013

Αρ. 10750/2013

Αρ. 10751/2013

Αρ. 10752/2013

Αρ. 10753/2013

Αρ. 10754/2013

Αρ. 10755/2013

Αρ. 10756/2013

Αρ. 10757/2013

Αρ. 10758/2013

Αρ. 10759/2013

Αρ. 10760/2013

Αρ. 10761/2013

Αρ. 10762/2013

Αρ. 10763/2013

Αρ. 10764/2013

Αρ. 10765/2013

Αρ. 10766/2013

Αρ. 10767/2013

Αρ. 10768/2013

Αρ. 10769/2013

Αρ. 10770/2013

Αρ. 10771/2013

Αρ. 10772/2013

Αρ. 10773/2013

Αρ. 10774/2013

Αρ. 10775/2013

Αρ. 10776/2013

Αρ. 10777/2013

Αρ. 10778/2013

Αρ. 10779/2013

Αρ. 10780/2013

Αρ. 10781/2013

Αρ. 10782/2013

Αρ. 10783/2013

Αρ. 10784/2013

Αρ. 10785/2013

Αρ. 10786/2013

Αρ. 10787/2013

Αρ. 10788/2013

Αρ. 10789/2013

Αρ. 10790/2013

Αρ. 10791/2013

Αρ. 10792/2013

Αρ. 10793/2013

Αρ. 10794/2013

Αρ. 10795/2013

Αρ. 10796/2013

Αρ. 10797/2013

Αρ. 10798/2013

Αρ. 10799/2013

Αρ. 10800/2013

Αρ. 10801/2013

Αρ. 10802/2013

Αρ. 10803/2013

Αρ. 10804/2013

Αρ. 10805/2013

Αρ. 10806/2013

Αρ. 10807/2013

Αρ. 10808/2013

Αρ. 10809/2013

Αρ. 10810/2013

Αρ. 10811/2013

Αρ. 10812/2013

Αρ. 10813/2013

Αρ. 10814/2013

Αρ. 10815/2013

Αρ. 10816/2013

Αρ. 10817/2013

Αρ. 10818/2013

Αρ. 10819/2013

Αρ. 10820/2013

Αρ. 10821/2013

Αρ. 10822/2013

Αρ. 10823/2013

Αρ. 10824/2013

Αρ. 10825/2013

Αρ. 10826/2013

Αρ. 10827/2013

Αρ. 10828/2013

Αρ. 10829/2013

Αρ. 10830/2013

Αρ. 10831/2013

Αρ. 10832/2013

Αρ. 10833/2013

Αρ. 10834/2013

Αρ. 10835/2013

Αρ. 10836/2013

Αρ. 10837/2013

Αρ. 10838/2013

Αρ. 10839/2013

Αρ. 10840/2013

Αρ. 10841/2013

Αρ. 10842/2013

Αρ. 10843/2013

Αρ. 10844/2013

Αρ. 10845/2013

Αρ. 10846/2013

Αρ. 10847/2013

Αρ. 10848/2013

Αρ. 10849/2013

Αρ. 10850/2013

Αρ. 10851/2013

Αρ. 10852/2013

Αρ. 10853/2013

Αρ. 10854/2013

Αρ. 10855/2013

Αρ. 10856/2013

Αρ. 10857/2013

Αρ. 10858/2013

Αρ. 10859/2013

Αρ. 10860/2013

Αρ. 10861/2013

Αρ. 10862/2013

Αρ. 10863/2013

Αρ. 10864/2013

Αρ. 10865/2013

Αρ. 10866/2013

Αρ. 10867/2013

Αρ. 10868/2013

Αρ. 10869/2013

Αρ. 10870/2013

Αρ. 10871/2013

Αρ. 10872/2013

Αρ. 10873/2013

Αρ. 10874/2013

Αρ. 10875/2013

Αρ. 10876/2013

Αρ. 10877/2013

Αρ. 10878/2013

Αρ. 10879/2013

Αρ. 10880/2013

Αρ. 10881/2013

Αρ. 10882/2013

Αρ. 10883/2013

Αρ. 10884/2013

Αρ. 10885/2013

Αρ. 10886/2013

Αρ. 10887/2013

Αρ. 10888/2013

Αρ. 10889/2013

Αρ. 10890/2013

Αρ. 10891/2013

Αρ. 10892/2013

Αρ. 10893/2013

Αρ. 10894/2013

Αρ. 10895/2013

Αρ. 10896/2013

Αρ. 10897/2013

Αρ. 10898/2013

Αρ. 10899/2013

Αρ. 10900/2013

Αρ. 10901/2013

Αρ. 10902/2013

Αρ. 10903/2013

Αρ. 10904/2013

Αρ. 10905/2013

Αρ. 10906/2013

Αρ. 10907/2013

Αρ. 10908/2013

Αρ. 10909/2013

Αρ. 10910/2013

Αρ. 10911/2013

Αρ. 10912/2013

Αρ. 10913/2013

Αρ. 10914/2013

Αρ. 10915/2013

Αρ. 10916/2013

Αρ. 10917/2013

Αρ. 10918/2013

Αρ. 10919/2013

Αρ. 10920/2013

Αρ. 10921/2013

Αρ. 10922/2013

Αρ. 10923/2013

Αρ. 10924/2013

Αρ. 10925/2013

Αρ. 10926/2013

Αρ. 10927/2013

Αρ. 10928/2013

Αρ. 10929/2013

Αρ. 10930/2013

Αρ. 10931/2013

Αρ. 10932/2013

Αρ. 10933/2013

Αρ. 10934/2013

Αρ. 10935/2013

Αρ. 10936/2013

Αρ. 10937/2013

Αρ. 10938/2013

Αρ. 10939/2013

Αρ. 10940/2013

Αρ. 10941/2013

Αρ. 10942/2013

Αρ. 10943/2013

Αρ. 10944/2013

Αρ. 10945/2013

Αρ. 10946/2013

Αρ. 10947/2013

Αρ. 10948/2013

Αρ. 10949/2013

Αρ. 10950/2013

Αρ. 10951/2013

Αρ. 10952/2013

Αρ. 10953/2013

Αρ. 10954/2013

Αρ. 10955/2013

Αρ. 10956/2013

Αρ. 10957/2013

Αρ. 10958/2013

Αρ. 10959/2013

Αρ. 10960/2013

Αρ. 10961/2013

Αρ. 10962/2013

Αρ. 10963/2013

Αρ. 10964/2013

Αρ. 10965/2013

Αρ. 10966/2013

Αρ. 10967/2013

Αρ. 10968/2013

Αρ. 10969/2013

Αρ. 10970/2013

Αρ. 10971/2013

Αρ. 10972/2013

Αρ. 10973/2013

Αρ. 10974/2013

Αρ. 10975/2013

Αρ. 10976/2013

Αρ. 10977/2013

Αρ. 10978/2013

Αρ. 10979/2013

Αρ. 10980/2013

Αρ. 10981/2013

Αρ. 10982/2013

Αρ. 10983/2013

Αρ. 10984/2013

Αρ. 10985/2013

Αρ. 10986/2013

Αρ. 10987/2013

Αρ. 10988/2013

Αρ. 10989/2013

Αρ. 10990/2013

Αρ. 10991/2013

Αρ. 10992/2013

Αρ. 10993/2013

Αρ. 10994/2013

Αρ. 10995/2013

Αρ. 10996/2013

Αρ. 10997/2013

Αρ. 10998/2013

Αρ. 10999/2013

Αρ. 11000/2013

Αναλυτικό διαχειριστικό Πρωτόκολλο με σενάρια (ΦΕΚ 272/07-02-2014)

Σενάριο	Περιγραφή	Μέτρα	Προβλεπόμενα αποτελέσματα
Σενάριο Α	Επίπεδο 1: Έκτακτη κατάσταση	Επείγουσα αντιμετώπιση	Μείωση κινδύνου
Σενάριο Β	Επίπεδο 2: Προβλεπόμενη κατάσταση	Προληπτικά μέτρα	Επίτευξη στόχων
Σενάριο Γ	Επίπεδο 3: Βασική κατάσταση	Κατάσταση διατήρησης	Βελτίωση συνθηκών

(2) Περίπτωση παραμονής αρκούδας σε ανενεργό ΑΗΣ

Ενέργειες:

- Ενημέρωση προσωπικού ΑΗΣ
- Επόπτευση του χώρου με θερμική κάμερα
- Τοποθέτηση καμερών IR
- Δημιουργία διόδου βιοκλιματικής στην περιφράξη

(3) Περίπτωση ζημιάς σε μελισσοκομική μονάδα/ Ν.Καύκασος/ ΠΕ Φλώρινας

Ενέργειες:

- Παρακράτηση Ηλεκτροφόρου Περιφράξης
- Παρακολούθηση αποτελεσματικότητας/βαθμός συχνότητα απώθησης.

(4) Περίπτωση προσέγγισης σε οικισμό- Αναρράχη (φωλιεποίηση αρκούδας με μικρό-200μ από τον οικισμό)

(4) Περίπτωση προσέγγισης σε οικισμό- Αναρράχη (φωλιεποίηση-200μ από τον οικισμό)

Παρακολούθηση για 1 μήνα με κάμερες IR για ταυτοποίηση συνεχιζόμενης χρήσης της φωλιάς από την αρκούδα,

(4) Περίπτωση προσέγγισης σε οικισμό- Αναρράχη (φωλιεποίηση- 200μ από τον οικισμό)

Επιβεβαίωση ότι η αρκούδα είχε απομακρυνθεί – φραγή φωλιάς από την δασική υπηρεσία.

(5) Περίπτωση ζημιάς σε κτηνοτροφικά ζώα = επίθεση σε μαντρί (οικισμός Σκλήθρου = Δ.Αμυνταίου)

Ενέργειες:

- Άμεση επίσκεψη στο σημείο του περιστατικού.
- Αυτοψία – καταγραφή συνθηκών
- Ενημέρωση του κτηνοτρόφου για καθιστάς αποζημίωσης από ΕΛΓΑ και διαδικασία πραγματογνωμοσύνης
- Ενημέρωση του κτηνοτρόφου για προληπτικά μέτρα (ΜΠ και ποιμενικά σκυλιά φάλαγγς κοπαδιού)
- Αναζήτηση του πιο άμεσου προληπτικού μέτρου

(5) Περίπτωση ζημιάς σε κτηνοτροφικά ζώα – επίθεση σε μαντρά (ογκισμός Σκληθρού)

Ενέργειες:

- προσωρινή χορήγηση μηχανισμού με μηχανικά προπυνόμια.
- Αποτελεσματικό για ένα αρχικό διάστημα. Ενδείξεις ότι οι αρκούδες το συνήθισαν με την πάροδο του χρόνου.

(6) Περίπτωση απεγκλωβισμού αρκούδας από παράνομη θηλιά για αγριόχοιρους (Κλιγγές)

Ενέργειες:

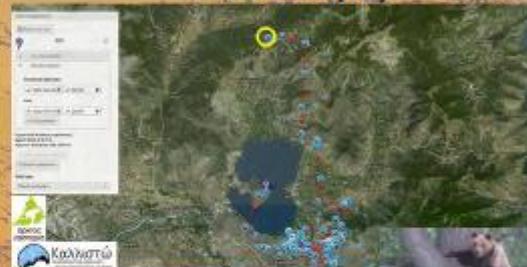
- Ανασθητοποίηση
- Κτηνιατρικός έλεγχος της κατάστασης του ζώου
- Τοποθέτηση ραδιοκολούδας
- παρακολούθηση κινήσεων με δορυφορική τηλεμετρία

Η «μετακίνηση» αποτελεί μια βιώσιμη λύση?

- σε περίπτωση που η αλληλεπίδραση είναι επαναλαμβανόμενη και σε πολύ κοντά σε οικισμό τότε μια θεαματική λύση είναι η μεταφορά της αρκούδας σε δασική περιοχή κατόπιν ειδικών χειρισμών (σύλληψη με ειδικές παγίδες, και ανασθητοποίηση)
- Είναι σημαντικό η αρκούδα να επανενταχθεί στη «μητρική» της περιοχή αλλά μακριά από ανθρώπινους οικισμούς.
- Στο σημείο επανένταξης θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν όλα τα μέσα «ενεργητικής απώθησης» (hard release), με τη πρόκληση στο ζώο της μέγιστης «δυσφορίας» χωρίς σωματικό τραυματισμό.

Παραδείγματα Περιστατικών: θηλυκή αρκούδα «Ιρμα» - ΠΕ Καστοριάς

Επιχείρηση μετακίνησης: σε παραπλήσιο ορεινό όγκο. Επανεγκατάσταση της αρκούδας σε γνωρίσιμους τομείς.

Παραδείγματα Περιστατικών: θηλυκή αρκούδα «Ζαΐρα» - ΠΕ Κοζάνης

Επιχείρηση μετακίνησης: σε μεγάλη απόσταση (80χλμ): η αρκούδα επέστρεψε σε γνωρίσιμους τομείς σε 1 εβδομάδα!!! Έντονη φιλοπατρία στα θηλυκά.

Η θανάτωση δεν είναι λύση

- Αφαιρώντας μια «προβληματική» αρκούδα με θανάτωση από τον πληθυσμό ΔΕΝ λύνουμε το πρόβλημα αλλά αντίθετα δημιουργούμε την ευκαιρία σε μια άλλη αρκούδα να εγκατασταθεί αναπληρώνοντας τον κενό διαθέσιμο οικο-θώκο. Συνεπώς το πρόβλημα δεν έχει λυθεί!
- Είναι απόλυτα εφικτό να αποφύγουμε τις θανατώσεις «προβληματικών» αρκούδων και παράλληλα να δημιουργήσουμε ένα θετικό κλίμα στη κοινή γνώμη αλλά και να βελτιώσουμε τις προδιαγραφές ασφάλειας σε αυτές τις περιοχές.
- Και το σημαντικότερο από όλα είναι ότι μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα περιβάλλον, βιώσιμης συνύπαρξης.

Τυποποιημένο Έντυπο καταγραφής περιστατικών/δημιουργία ορκώντιας βάσης δεδομένων

Α/Α	Περιγραφή περιστατικού	Χρονική περίοδος (ΑΡ)	Όμιλος	ΠΡΟΣΩΠΙΑ	ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΠΟΠΡΟΒΛΕΠΩΣ/ΒΑΘΜΟΣ	ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΒΟΥΣ	ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	ΆΛΛΕ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
001	ΒΑΡΥΤΟΣ	01/08/2021 01/08/2021	00000000		<p>Παρατήρησα σε καταγραφή κινήσεων βαρύτερου περιστατικού αρκούδας σε κρηπίδα (βόλτα) στο δάσος της ΚΑΡΕΛΙΑΣ (σε απόσταση από τη δάσος/οδό) βόρεια του χωριού με βάση τη θέση. Την κρηπίδα της κρηπίδας παρατήρησα ολόκληρη σε κρηπίδα (κρηπίδα) της ΚΑΡΕΛΙΑΣ (σε απόσταση από τη δάσος/οδό) βόρεια του χωριού με βάση τη θέση. Την κρηπίδα της κρηπίδας παρατήρησα ολόκληρη σε κρηπίδα (κρηπίδα) της ΚΑΡΕΛΙΑΣ (σε απόσταση από τη δάσος/οδό) βόρεια του χωριού με βάση τη θέση.</p> <p>Καταγράφηκε επίσης κρηπίδα από κρηπίδα του ΣΑΕ στη θέση ΚΑΡΕΛΙΑΣ (σε απόσταση από τη δάσος/οδό) βόρεια του χωριού με βάση τη θέση. Την κρηπίδα της κρηπίδας παρατήρησα ολόκληρη σε κρηπίδα (κρηπίδα) της ΚΑΡΕΛΙΑΣ (σε απόσταση από τη δάσος/οδό) βόρεια του χωριού με βάση τη θέση.</p>				<p>ΑΡΧΗ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ Α.Γ. ΜΑΥΡΟΣ ΚΑΛΩΣ</p>

Η Διεθνής εμπειρία

Guidelines for bear intervention groups

Ορκώντια εγχειρίδιο διαχείρισης περιστατικών ΟΑΕ – LIFE DinAip

περίπτωση ΟΑΕ στη Β. Ιταλία - Τρεντίνο

AS PLATFORM OF COOPERATION BETWEEN PEOPLE & LARGE CARNIVORES

Using Regional Government, people and NGOs resources

16/08/2011 - 30/09/2011

Cooperation as a tool for human-bear coexistence: the role of the experience of Trentino

Marta Geronzi
Wildlife Conservation Society

Παρουσίαση της ΟΑΕ από το Τρεντίνο Β. Ιταλία/Συνέδριο λήξης LIFE AmyBear/ 15-16/11/2021

Προοπτικές: χρήση ειδικού Σετ ειδικών απωθητικών μέσω για αρκούδες:

- Εκδόθηκε από το ΥΠΕΝ φάκελος ΚΥΑ για άδεια εφαρμογής απορριπτικών μέσω για την άγρια πανίδα (σε κρηπίδα).
- Αποκτήθηκαν από την ΑΔΗΔΑΜ - (45 kits)
- Θα χρηραστεί έκδοση άδειας χρήσης από ΥΠΕΝ.

Προοπτικές: Χρήση ειδικά εκπαιδευμένων σκύλων απώθησης μέσω για αρκούδες: Σκυλιά Καρελίας (πιλοτική χρήση στο έργο LIFE ArcProm)

Αποκτήθηκαν 2 εκπαιδευμένοι και εκπαιδευτές (2) σκύλων Καρελίας από το Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδος (2021-2023)

Συμπεράσματα

- > Η διάρκεια διαχείρισης των περιστατικών κυμάνθηκε από 2 έως >60 ημέρες ανάλογα με την φύση και τον βαθμό δυσκολίας του περιστατικού αλλά και τις ανάγκες παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας των διαχειριστικών μέτρων.
- > Εξειδίκευση χειρισμών και πρωτοκόλλου ανάλογα και με το φύλο και την ηλικία της αρκούδας
- > Σε αρκετές περιπτώσεις η χρήση/ προμήθεια προληπτικών μέτρων προστασίας της αγροτικής παραγωγής (όπως ηλεκτροφράξεις περιφράξεις και σκύλους φύλαξης κτημάτων) είχε το πλέον μόνιμο και σταθερό αποτέλεσμα στο διηνεκές για την άμβλυνση της σύγκρουσης.
- > Σημαντικό ρόλο έπαιξε επίσης η άμεση κινητικοποίηση των μελών της ΟΑΕ με φυσική παρουσία στον τόπο του κάθε περιστατικού, καθώς και η άμεση ενδιαφερόμενος με ενημέρωση και χρήσιμες οδηγίες χειρισμού που βοηθούν πάντα στην εξομάλυνση του γενικού κλίματος.
- > Η σύγκληση της Συντονιστικής Επιτροπής Διαχείρισης Κρίσεων (ΣΕΔΚ) φάνηκε χρήσιμη ως προς την αλληλενημέρωση των εμπλεκόμενων πλευρών και τον επιχειρησιακό σχεδιασμό για την αντιμετώπιση του εκάστοτε περιστατικού.
- > Η κινητικοποίηση και επιχειρησιακή ετοιμότητα της ΟΑΕ (σε συνέργεια με αυτά που ορίζονται από το ΦΕΚ 272, Η') έχει περαιτέρω περιβάσει βελτιστοποίηση τόσο σε ότι αφορά τον συντονισμό μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων όσο και σε επίπεδο τεχνικής κατάρτισης του προσωπικού και εξοπλισμού.

Αποτελεσματικότητα προληπτικών μέτρων (Η/Π)

Αριθμός περιστατικών αρκούδας σε κρηπίδα (σε κρηπίδα) 2006-2016

Αριθμός περιστατικών αρκούδας σε κρηπίδα (σε κρηπίδα) 2006-2016

Αριθμός περιστατικών αρκούδας σε κρηπίδα (σε κρηπίδα) 2006-2016

Αριθμός περιστατικών αρκούδας σε κρηπίδα (σε κρηπίδα) 2006-2016

Την τελευταία 10ετία 2006-2016 παρατηρείται πτωτική τάση στα κρούσματα ζημιών και στα ποσά των αποζημιώσεων. (πηγή ΕΛΛΗΝΙΚΟ Δάσος για την Αρκούδα)

Κατάρτιση/επικαιροποίηση του «Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Αρκούδα»

- Συγγραφή/επικαιροποίηση 1-6/2020
- Δημόσια διαβούλευση 10/2020
- Έγκριση από ΥΠΕΝ 10/2021
- Περίοδος εφαρμογής 2021-2026
- Ειδικές προβλέψεις σε μέτρα και δράσεις για την λειτουργία των ΟΑΕ

Ευχαριστούμε :

Διεύθυνση Δασών Φλώρινας
 Δασαρχείο Φλώρινας-Β. Αμυνταίου
 ΔΔΟΚ ΠΕ Φλώρινας - ΕΛΛΑ
 Δορυμνία και Τροχαία ΠΕ Φλώρινας/Β. Αμυνταίου
 Ποροσβαστική ΠΕ Φλώρινας
 ΣΤ' ΚΟΣΜΟΣ και τους θηροφύλακες
 Τα μέλη της ΟΑΕ (Καλλιτώ):
 Γ/Λαζάρου
 Γ. Τσακιάκη
 Αβ. Τράγυ
 Έθελοντές και συνεργάτες
 π.Μ.Κ.Ο «Αρκτούρος»
 Κάτοικους και παραγωγούς της περιοχής

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!!!

Δημήτρης Χατζόπουλος
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Γιώργος Μερτζάνης
Καλλιστώ

Ορθές Πρακτικές και Μέτρα Βιοασφάλειας κατά τη λήψη βιολογικού υλικού από αρκούδες

Μερτζάνης Γεώργιος
Αρ Βιολογίας «ΚΑΛΛΙΣΤΩ»
Χατζόπουλος Δημήτριος
Αρ Περιστατικής Τμήμα Δάσους & Στοιχείων ΠΟ

1

Βιοασφάλεια

- Biosafety** → οι αρχές, οι τεχνολογίες και οι πρακτικές που εφαρμόζονται για την πρόληψη της ακούσιας έκθεσης σε παθογόνους παράγοντες και τοξίνες, ή της ακούσιας και τυχαίας απελευθέρωσής τους στο περιβάλλον.
- Biosecurity** → το σύνολο των προφυλάξεων που λαμβάνονται για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισαγωγής ή εξάπλωσης ενός επιβλαβούς οργανισμού ή μαλυσματικής νόσου σε μια περιοχή.

Κάθε άνθρωπος που επεξεργάζεται βιολογικό υλικό ή έρχεται σε επαφή με ζώα της άγριας πανίδας εκτίθεται σε κινδύνους που σχετίζονται με τη μετάδοση παθογόνων οργανισμών

2

Πρωτόκολλα Βιοασφάλειας

- Σύνολο ενεργειών που σχεδιάζονται, αποτυπώνονται με λεπτομέρεια και εφαρμόζονται πιστά από όλους τους εμπλεκόμενους, με σκοπό τη διατήρηση της ασφάλειας και της υγείας ανθρώπων και άγριων ζώων
- Εφαρμογή Κυκλικού Μοντέλου

Σχεδιασμός	- PLAN
Εφαρμογή	- DO
Έλεγχος	- CHECK
Δράσεις	- ACT

3

Μέτρα Ατομικής Προστασίας

- Εφαρμόζονται πάντοτε, ανεξάρτητα από το είδος εργασίας με τα ζώα της άγριας πανίδας
- ανεξάρτητα από το φαινομενικό βαθμό κινδύνου μόλυνσης
- ανεξάρτητα από την ανάγκη άμεσης επέμβασης (survive to save...!!)
- Εφαρμόζονται πάντοτε από υπαλλήλους του Δημοσίου Τομέα, ως μέσο αποτροπής της εμπλοκής μη ειδικών και μη εκπαιδευμένων ιδιωτών

4

Μέτρα Ατομικής Προστασίας

- Ιατρική Μηλούζα
- Προστασία των προσώπου (μάσκα, γυαλιά, προσωπίδα)
- Γάντια

Τα Μέτρα Ατομικής Προστασίας λαμβάνονται με την παρακάτω σειρά: Ιατρική Μηλούζα - Προστασία του προσώπου - Γάντια

Αντίστροφα, ενεργειών εφαρμόζονται, κατά την απομάκρυνση των ΜΑΠ

Έτοιμα οκτ Μέτρων Ατομικής Προστασίας για κάθε έναν από τους εργαζόμενους στις Ομάδες Άμεσης Επέμβασης είναι επιθυμητό να υπάρχουν

5

Μέτρα Ατομικής Προστασίας

- Ιατρική Μηλούζα

προστασία από παθογόνους παράγοντες που εισέρχονται στο οργανισμό μέσω των μικροσκοπικών λύσεων συνέχειας του δέρματος

αυστηρά μία χρήσης, μακρυμάνικη με κάλυψη όλη της επιφάνειας του δέρματος που εκτίθεται

Εφαρμογή ποδιών
Αφαίρεση ποδιών

6

Μέτρα Ατομικής Προστασίας

- Προστασία των προσώπου (μάσκα, γυαλιά, προσταπίδα)
προστασία από παθογόνους παράγοντες που απελευθερώνονται στο περιβάλλον και εισέρχονται στον οργανισμό
- ✓ Η χειρουργική μάσκα προστατεύει από την απελευθέρωση σταγονιδίων με την εκτομή και από την πιθανή κατάσταση υγρών που θα βρεθούν στο ύψος του στόματος.
- ✓ Η χειρουργική μάσκα δεν είναι αδιάβροχη.
- ✓ Οι μάσκες N95-100 προστατεύουν από ιαγενείς παθογόνους παράγοντες

7

Μέτρα Ατομικής Προστασίας

- Προστασία των προσώπου (μάσκα, γυαλιά, προσταπίδα)
προστασία από παθογόνους παράγοντες που απελευθερώνονται στο περιβάλλον και εισέρχονται στον οργανισμό
- ✓ Η μάσκα θετικής πίεσης κλείνει αεροστεγώς και παρέχει οξυγόνο αναλυτή μέσω χημική αντίδρασης
- ✓ Προστατεύει έναντι καυστικών ουσιών και παθογόνων
- ✓ Έχει συγκεκριμένο χρόνο λειτουργίας, που καθορίζεται από τον κατασκευαστή

8

Μέτρα Ατομικής Προστασίας

- Γάντια
- ✓ Τα γάντια τοποθετούνται τελευταία και αφαιρούνται τελευταία
- ✓ Τα γάντια τοποθετούνται μετά την αφαίρεση κοσμημάτων ή ρολογιού
- ✓ Τα γάντια τεντώνονται ήπια στην άκρη τους και τοποθετούνται πάνω από τη μανσέτα της ιατρικής μιτλούζας
- ✓ Εφαρμογή αποστειρωμένων γαντιών σε κάθε επαφή με ζώα της άγριας πανίδας
- ✓ Σε περίπτωση συλλογής δειγμάτων βιολογικού υλικού για μικροβιολογικές εξετάσεις, κίνδυνος επιμόλυνσης του δείγματος

9

Μέτρα Ατομικής Προστασίας

- Γάντια

Εφαρμογή Αποστειρωμένων Γαντιών

10

Μέτρα Ατομικής Προστασίας

- Γάντια

Αφαίρεση Μολυσμένων Γαντιών

11

Λήψη Βιολογικού Υλικού

A. Εξετάσεις Ανίχνευσης Παθογόνων Παραγόντων

B. ΓΕΝΕΤΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

Ακατάλληλη λήψη ή διατήρηση του δείγματος:

- αποδόμηση
- επιμόλυνση

→ ανακρίβεια αποτελεσμάτων

12

Λήψη Βιολογικού Υλικού

Εξετάσεις Ανίχνευσης Παθογόνων Παραγόντων

- Απαραίτητη προϋπόθεση για την απομόνωση ενός μικροοργανισμού είναι η συλλογή υλικών στα οποία υπάρχουν οι περισσότερες πιθανότητες να βρισκεται.
- Η συλλογή των δειγμάτων πρέπει να γίνεται υπό άσηπτες συνθήκες (χρήση χειρουργικών αθηνών, αποστειρωμένα υλικά δειγματοληψίας).
- Σε περίπτωση διερεύνησης παθογόνων σε νεκρό ζώο, η δειγματοληψία πρέπει να γίνεται άμεσα και όχι αργότερα από 24 ώρες από την εκτιμώμενη ώρα θανάτου.

13

Λήψη Βιολογικού Υλικού

Εξετάσεις Ανίχνευσης Παθογόνων Παραγόντων

❖ Συλλογή Δείγματος Αίματος

Το αίμα συλλέγεται σε φιαλίδιο μεταφοράς το οποίο πρέπει να είναι κρύο. Στην επείγουσα αναγράφονται το είδος του ζώου, η ημερομηνία δειγματοληψίας.

Πλήρες αίμα για απομόνωση ιών (φιαλίδιο πράσινου χρώματος με αντιπηκτικό, EDTA,)

Ορός αίματος για ανίχνευση αντισωμάτων (φιαλίδιο βυσσινί χρώματος χωρίς αντιπηκτικό)

Ο ορός μπορεί να αποσταλεί είτε υπό ψύξη είτε υπό κατάψυξη, ενώ το πλήρες αίμα πάντα υπό ψύξη (αποφυγή αιμόλυσης)

14

Λήψη Βιολογικού Υλικού

Εξετάσεις Ανίχνευσης Παθογόνων Παραγόντων

❖ Κόπρανα

Για τη διερεύνηση μικροβιολογικών εξετάσεων συλλέγονται με τη χρήση αποστειρωμένου βαμβακοφόρου στυλεού απευθείας από τον πρωκτό.

Για την εξέταση παρουσίας παρασίτων, συλλέγεται ποσότητα κοπράνων μέσω γυανού μίας χρήσης.

❖ Ρινοφαρυγγικά επιχρίσματα

Χρήση αποστειρωμένου βαμβακοφόρου στυλεού

15

Λήψη Βιολογικού Υλικού

Εξετάσεις Ανίχνευσης Παθογόνων Παραγόντων

❖ Δερματικές Αλλοιώσεις

Σε περίπτωση ανοιχτών τραυμάτων, συλλογή υλικού με τη χρήση αποστειρωμένου βαμβακοφόρου στυλεού.

Σε περίπτωση γενικευμένων αλλοιώσεων του δέρματος, αφαίρεση τεμαχίου δέρματος με τη χρήση στυλεού βιοψίας.

Σε περίπτωση εντοπισμένων τοπικών αλλοιώσεων του δέρματος, υλικό από το δέρμα ή το υγρό των αλλοιώσεων.

16

Λήψη Βιολογικού Υλικού

Εξετάσεις Ανίχνευσης Παθογόνων Παραγόντων

❖ Ιστοτεμάχια

Διατήρηση του πλάματος συνθήκες κατάψυξης, μέχρι τον αποείκταμο του ενδονομού της λύσεως.

Στη συνέχεια λήψη ιστοτεμαχίων συνήθως 3 ήπατος και νεφρών για τη διεξαγωγή μοριακών εξετάσεων (ανίχνευση DNA των παθογόνων).

Λήψη ιστοτεμαχίων σε διάλυμα φορμάλης για τη διερεύνηση ιστοπαθολογικών εξετάσεων.

17

Λήψη Βιολογικού Υλικού

Εξετάσεις Ανίχνευσης Παθογόνων Παραγόντων

❖ Ιστοτεμάχια

Κατά τη νεκροτομή, λήψη όλων των μέτρων ατομικής προστασίας.

Τα εργαλεία όργανα που θα χρησιμοποιηθούν για τη διάσφιξη του πλάματος πρέπει να είναι αποστειρωμένα. Για κάθε ιστοτεμάχιο που συλλέγεται χρησιμοποιούνται ξεχωριστά αποστειρωμένα εργαλεία (γυαλάκι, ψαλίδι).

Τα ιστοτεμάχια τοποθετούνται σε αποστειρωμένους περιέκτες (συνήθως σε ουροσυλλέκτης).

18

Λήψη Βιολογικού Υλικού

Εξετάσεις Ανίχνευσης Παθογόνων Παραγόντων

❖ Ιστοτεμάχια

Μετά τη διάνοιξη το πώμα είτε καλύπτεται με ασβέστη και άβεται (σε τάφοι βάθους τουλάχιστον 2 μέτρων), είτε απορροφώνεται.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Απαγορεύεται η νεκροτομή σε ζώα που εμφανίζουν έντονα αιμορραγίες ή αικίληση άσχημου αίματος στη μύτη ή στο στόμα.

ΚΙΔΥΝΟΣ ΜΟΛΥΝΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΒΑΚΙΛΛΟ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ

19

Λήψη Βιολογικού Υλικού

Εξετάσεις Ανίχνευσης Παθογόνων Παραγόντων

❖ Αποστολή του Βιολογικού Υλικού στο Εργαστήριο

ΤΡΙΠΛΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ

- 1η συσκευασία: Υδατοστεγή πλαστική σακούλα βαρέως τύπου που να περιέχει απορροφητικό υλικό (χαρτί, εφημερίδα κτλ) για να αποφευχθεί διαρροή σωματικών υγρών. Τυχόν ακριβρά σημεία του δείγματος πρέπει να καλύπτονται με πολλαπλές στρώσεις εφημερίδας.
- 2η συσκευασία: μεταλλικό ή πλαστικό δοχείο με καπάκι ή υδατοστεγή πλαστική σακούλα που να περιέχει απορροφητικό υλικό
- 3η συσκευασία: περιέκτης από πολυστρενίου (φελιζόλ) που να περιέχει κατάλληλο αριθμό παγοκύστεων.

Πριν την αποστολή η εξωτερική επιφάνεια του περιέκτη πρέπει να απολυμαίνεται (π.χ. με χλωρίνη 10%)

20

Λήψη Βιολογικού Υλικού

Εξετάσεις Ανίχνευσης Παθογόνων Παραγόντων

❖ Αποστολή του Βιολογικού Υλικού στο Εργαστήριο

ΤΡΙΠΛΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ

1^η Δέμας
2^η Δέμας
3^η Δέμας

Πρωτεύουσα παύση (κεραμικός πυλώνας)
Καπάκι
Απορροφητικό υλικό
Επιταχυντή θερμότητα (παρακείμενη ανάκτηση) κάτω παρακείμενη
Τριτοβάθμια συσκευασία
Επίπεδο προστατευτικό (δηλ. υπαρκτικό) στην εξωτερική παύση (δηλ. υπαρκτικό το 50%)
Σύστημα συσκευασίας ημερήσια 100%

21

Λήψη Βιολογικού Υλικού

Εξετάσεις Ανίχνευσης Παθογόνων Παραγόντων

❖ Αποστολή του Βιολογικού Υλικού στο Εργαστήριο

ΕΝΤΥΠΟ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

- ✓ Εσωκλείεται σε πλαστική σακούλα (ziplock)
- ✓ Επικολλάται στην εξωτερική επιφάνεια της δεύτερης συσκευασίας
- ✓ Αναγράφονται:
 - Είδος ζώου
 - Κατάσταση αποσύνθεσης
 - Μικρή περιγραφή του χώρου στο οποίο βρέθηκε

22

Λήψη Βιολογικού Υλικού

Γενετικές Αμαλυσίες

❖ Συλλογή Βιολογικού Υλικού

1. Αίμα
2. Κόπρανα
3. Τρίχωμα
4. Οστό
5. Σάλιο
6. Ούρα
7. Ιστός

23

Αίμα (αμοληψία) (I)

Απαιτούνται:

- Σύρραγγες μιας χρήσης
- Φαλίδες με αντισηκτικό Κ3 EDTA (Ethylenediamine Tetra Acetic Acid)
- Ποσότητα 0.2 ml-2 ml, ανάλογα με το μέγεθος του ζώου

24

Αίμα (Λεκέδες αίματος) (II)

- Από το έδαφος, μέρη φυτού, λεπίδα κλπ.
- Μεταφορά σε καθαρούς δοκιμαστικούς σωλήνες του υλικού ή των ξυμάτων ή σε ειδικές πλαστικές σακούλες που κλείνουν
- 5-10 gr
- Αποθήκευση σε κουτί με παγοκύστη

25

Κόπρανα (I)

Προτιμώνται ως δείγματα λόγω της εύκολης συλλογής και της ελάχιστης απαιτούμενης επαφής με το ζώο

Απαιτούνται:

- Γάντια και κουτάλι συλλογής
- Πλαστική σακούλα που κλείνει. Ποσότητα 50 gr
- Αρχική συντήρηση στους 4°C. Ιδανικά, άμεσα στους -20°C
- Χάντρες silica gel: Η υγρασία μπορεί να προκαλέσει επιμόλυνση των δειγμάτων (μούχλα)

26

Τρίχωμα (I)

- Είναι εύκολο να μεταφερθεί και να αποθηκευτεί
- Παρέχει πληροφορίες αντίστοιχες με δείγματα αίματος, ούρων
- 15-20 τούφες με λαβίδα
- Τρίχες με **ανέπαφη ρίζα** (π.χ. 50-100 για αρκούδα)
- Στα νεαρά ζώα θέλουμε περισσότερες ρίζες, γιατί κάθε ρίζα έχει λιγότερα κύτταρα και άρα λιγότερο DNA

27

Τρίχωμα (II)

- Μεταφορά σε χάρτινο φάκελο και στη συνέχεια διατήρηση σε στεγνή πλαστική σακούλα με χάντρες silica gel σε θερμοκρασία 18-22°C
- Κάποιες μελέτες αναφέρουν διατήρηση -20°C για μακροχρόνια συντήρηση
- Απαιτείται απομόνωση DNA όσο πιο σύντομα από τη λήψη:
 - Μολύνες έχουν δείξει πως αναφέρονται από τη μέθοδο συντήρησης η ποιότητα και ποσότητα του DNA μειώνεται 6 μήνες μετά από την λήψη ως τρίχες (Muller et al. Molecular Ecology 2007)

28

Οστό

- Τμήμα οστού, σκουπισμένο καλά
- Αποστείρωση εργαλείων, εξοπλισμού
- Με ειδικό τρυπάνι παίρνουμε μικρά κομμάτια
- Αποθήκευση σε πλαστική σακούλα
- Συντήρηση στους 4°C

29

Σάλιο

- Βαμβάκοφορο στυλέο ή πιπέτα ή σύρμα από στοματική κοιλότητα
- Συντήρηση σε ειδικό διάλυμα σταθεροποίησης του DNA στην κατάψυξη

30

Ούρα

- Ποσότητα: 3-5 ml
- Φυγοκέντρηση, απομάκρυνση υπερκείμενου, επαναδιάλυση ιζήματος σε κατάλληλο διάλυμα
- Συντήρηση σε κατάψυξη (-20°C)
- Ανάλυση ορμονών στο υπερκείμενο:
 - Στεροειδή: υπάρχει μια καθυστέρηση από την παραγωγή μέχρι να γίνουν εμφανή σε δείγμα ούρων (από 6-14 h)
 - Το προφίλ ορμονών αντιστοιχεί σε πραγνέστερη κατάσταση του ζώου

31

Ιστός

- Αποστειρωμένος εξοπλισμός
- Καθαρισμός με αντισηπτικό διάλυμα και αποστείρωση με 70% αλκοόλη, πριν την εκτομή του ιστού
- Φύλαξη σε ειδική πλαστική σακούλα ή σε δοκιμαστικό σωλήνα (με αλκοόλη και NaCl)
- Συντήρηση σε ειδικό κουτί για διατήρηση της θερμοκρασίας στους 4°C
- Εργαστηριακή επεξεργασία το συντομότερο δυνατόν

32

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

33

Γιώργος Μπόκαρης
ΥΠΕΝ

Χρήση αναισθητικών όπλων και αποτραπηκτικών μέσων – Θεσμικό πλαίσιο

(Ενέργεια για το πρόβλημα της κυκλοφορίας ελαφιών της Άρκτας στον Αιγαίο και στο Ανατολικό χώρο)

Νίκος Μπακογιάννης (Δασολόγος – Περιβαλλοντολόγος)

1

Παρουσία ελαφιών της Άρκτας

- Η παρουσία και οι αλληλεπιδράσεις των ελαφιών της άρκτας και της αρκούδας μέσα στο χώρο αποτελεί ένα οξύμωρο και ευαχρό πρόβλημα για τη Διοίκηση.
- Οδηγήστε το Υπουργείο Περιβάλλοντος στην υιοθέτηση και τη θέσπιση κανόνων (Κανόνων Υπουργικών Αποφάσεων) με τις οποίες ρυθμίζονται θέματα χειρισμού των ελαφιών κυρίως ζωντανούς και χρήσης των ελαφιών αναισθητικών όπλων και των αποτραπηκτικών μέσων.

***** Πινδάρει η μεγάλη βαλίτσα που μεταφορτώνει οι αλεξιφάνες ναυπηγείων του προγράμματος LIFE**

2

1^η ενέργεια

Η Κοινή Υπουργική Απόφαση Αριθ. 104682/433/2014 (ΦΕΚ 272/ΤΕ) - Άρνη μέτρων για τη διαχείριση περιστατικών προαγωγής - αλληλεπιδράσεις Άρκτας σε κατοικημένες περιοχές

- πρακτικό με αναμετακίνητες περιστατικών προαγωγής - αλληλεπιδράσεις Άρκτας (Πρακτικό Αποφάσεων) και αντίρρησης

Παρουσία όπλων θάλασσας (αρκούδας) μέσα στον χώρο στο ή κοντά σε διαμετακίνητες σε αρκούδες κατοικίες - κατοικημένες σε όλο και αυξανόμενο αριθμό

Προβλεπόμενα Διατάγματα Διατάξεις :

1. Πιστοί Υπευθύνων και Φορέων εμπλεκόμενων
2. Διενέργεια βασικών καταλλήλων χειρισμών των περιστατικών
3. Παράδοση στους εμπλεκόμενους τα απαραίτητα στοιχεία για την εκτίμηση της κατάστασης και την αξιολόγηση των πιθανών κινδύνων, κλιμακωμένα και την απαραίτητη διακριτή μέριμνα

3

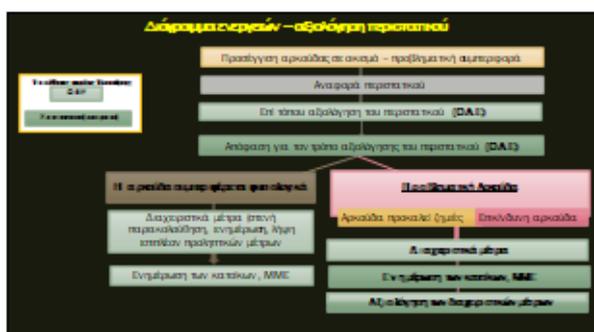
Συγκρότηση επιστημονικών επιτροπών και ομάδων άμεσης επέμβασης

Ομάδα Δασική-Περιβαλλοντική (Υπευθύνους - Εμπειρογνοστούντες - Αποφασιστές - Στελέχη Αποφασιστές με τις αρμοδιότητες της)

Η Διοικητική Επιτροπή Διαχείρισης - κρίσιμη - στην οποία συμμετέχουν ο αρμόδιος τοπικός αρχηγός, αλληλεπιδρά στην εκτίμηση των περιστατικών, πρακτικό προαγωγής μέτρων κλιμακωμένα και η απαραίτητη μέριμνα για τη διασφάλιση των Ο.Α.Ε

Τα μέλη της και οι σχετικές αποφάσεις κοινοποιούνται στην **Κεντρική Επιτροπή Διαχείρισης** για την υλοποίηση των διαδικασιών από το Μ.Ε.Ν

4

5

Φορείς - Αρμοδιότητες

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

- Μεταφορτώνει βαλίτσα που προαγωγής - Διατάγματα
- Παράδοση καταλλήλων οπλών
- Μικρά ενημέρωση σε συνεργασία με τις Διοικήσεις και Τοπικές Υπευθύνους
- Συλλογή στοιχείων και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των εργασιών των πρακτικών διαχείρισης των περιστατικών αλληλεπιδράσεως.

Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Κεντρικής - Περιφέρειας

- Διατάγματα των ενεργειών των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων
- Άμεση αντιμετώπιση των κινδύνων περιστατικών στις οποίες εμπλεκόμενοι αρχικά διατάγματα
- Προαγωγή ελαφιών, (ΠΕΤ αξιολόγησης) μέτρων και ενημέρωση των οικιακών
- Υποστήριξη των μέτρων διαχείρισης που αποφασίζονται σε Κεντρικό ή περιφερειακό επίπεδο και αντιμετώπιση των λοιπών αρχών που μπορεί να συμβάλουν στην αφαίρεση και αποτελεσματική αντιμετώπιση περιστατικών προαγωγής

6

Εκδοδοί-μάρκα σήμα-όπως-εσφαλμένη ή μεταφοράς στη χώρα μας ειδών αναθερμαινόμενων απορριπτικών μέσων με βάση το προσανατολισμό προϊόντος

Ανακατασκευαστής Αιολήτης Μεταλλουργία της Μεσσηνίας
Εκδόθηκε η άδεια μεταφοράς με αριθμό Πρωτ. 1158/Ν/ΑΜ/02/18/9/2021/23.09.2021

Αφορά : Την μεταφορά από τη Γερμανία στη χώρα απορριπτικών μέσων για τη διαχείριση περιβαλλοντικών προϊόντων ειδών της άγριας πανίδας σε κατευθυνόμενα προϊόντα στα πλαίσια υλοποίησης του προγράμματος LIFE (LIFE 15 546/22/001 1089.02.04 0202.02)

1. Σπρίντλερ σίδερος 240, σπρίντλερ μες επιμεταλλωμένος 6 αμ. (Pistol Winkelgrinder)
2. Τραπέζι-όμοιο (2.000) φρέζα για κρηπίδες διαμέτρου 15mm ØDia.
3. Λαμα γιάλινος νεοεισόδου (2.500) φρέζα/φρέζα/φρέζα/Καταβροχάκι 15mm ØBerschneid.
4. Λαμα γιάλινος νεοεισόδου (2.500) φρέζα/φρέζα/φρέζα/Καταβροχάκι 15 mm ØB.
5. Λαμα γιάλινος νεοεισόδου (2.500) φρέζα/φρέζα/φρέζα/Καταβροχάκι Ømm 15mm
6. Πάβλους (20) ομοιοειδή υλοποίηση κατά τη μεταφορά και αναθερμαίνονται κατασκευαστή Δ.Γαλαξιά

13

Ανακατασκευαστής Αιολήτης Μεσσηνίας – Ομάδα 2
Εκδόθηκε η άδεια μεταφοράς στη χώρα με αριθμό 66433/2023/19-09-2021 (ΑΔΑ: ΩΠΛ ΣΤΩΠΛ/01/2023)

Αφορά : Την μεταφορά από τη Δανία στη χώρα ειδικοί όμοιοι αναθερμαίνονται και των απορριπτικών μέσων και εργαλείων για τη χρήση αυτών.

1. Όμοιο αναθερμαίνονται μόντελο MGR 11 MEDICASE κατασκευαστή/ κατασκευαστή Den Injekt Αps από την Δανία, με χαρακτηριστικά: Det det projektør with DA M PLECI score 1, IS-46371, knyttet til benet/bred case for projektør model J M
2. Εξοπλισμός αέρας (PULMO) 1 πύργος, του προμηθευτή/κατασκευαστή Den Injekt Αps από την Δανία, με χαρακτηριστικά: Filling and maintenance kit for all det-typerne.
3. Κωδικός 5300, 10 πύργος, του προμηθευτή/κατασκευαστή Den Injekt Αps από την Δανία, με χαρακτηριστικά: 3,0 ml det-typerne with stabiliser.
4. Κωδικός M 20 3D, 15 πύργος, του προμηθευτή/α κατασκευαστή Den Injekt Αps από την Δανία, με χαρακτηριστικά: Injektion needle 10mm u 20mm Plet.
5. Κωδικός MED40, 15 πύργος, του προμηθευτή/κατασκευαστή Den Injekt Αps από την Δανία, με χαρακτηριστικά: Injektion needle 2,0mm u 40mm Plet 9.

14

Χρήση μη θερμοαπορριπτικών μέσων σε συνδυασμό μεταμόρφωση και μεταμόρφωση

Οι δύο περιπτώσεις που προαναφέρθηκαν αφορούν στη χρήση απορριπτικών μέσων για τη διαχείριση αλληλεπιδράσεων διαφορετικών ειδών της άγριας πανίδας με τον άνθρωπο .

Είναι όπως βλέπουμε άδεια η ανάγκη λήψης μέτρων για τη διαχείριση του προβλήματος **μέσα σε ετήσια από τις πόλεις που το καθιστούν σύνθετο** και από πλευράς αρμοδιοτήτων και από πλευράς ευθυνών στην περίπτωση που υπάρχουν αλληλεπιδράσεις.

Είναι για τους λόγους αυτούς απαραίτητη η συνεργασία των Διοικήν Υπηρεσιών με την Τοπική αυτοδιοίκηση, τις κληρονομικές οργανώσεις και τις κτηνοτροφικές Υπηρεσίες και αφορά **τη χρησιμοποίηση όλων των μέσων κοινωστιακή αναθερμαίνονται και αναθερμαίνονται με την πρόκληση στο ζώο της μέγιστης διαθεσιμότητας χωρίς ανεπιθύητρο τραυματισμό.**

15

Χρήση παιχνιδιών/παιχνιδιών στην απομόρφωση ειδών της άγριας πανίδας

> Τελικώς είδαμε να εθίζονται περισσότερο περιουσίες ειδών της άγριας πανίδας **μέσα σε ετήσια-ετήσια από τις πόλεις ή σε χώρους προαίτια μέσα σε πόλεις** (Γλυ Κοζάνη ή Ανατολική Αττική)

> Στις περιπτώσεις αυτές χρησιμοποιήστε **ειδικά όμοια για τη χρήση παιχνιδιών/αλληλεπιδράσεις** (με τροφική ελξη) των ζώων τα οποία στη συνέχεια απομακρύνονται από την περιοχή.

> **Αναπτύξτε η αναθερμαίνονται όλων των διαθέσιμων μέσων** και του νομικού πλαισίου για τη διαχείριση των περιστατικών αυτών δεξιοτεχνία της ευαρμοσύνης που υπάρχει και της ανάγκης πολύ προσεκτικής διαχείρισης των περιστατικών αλληλεπιδράσεων .

> **Απαραίτητη είναι επίσης και η λήψη αναθερμαίνονται μέσων** που αφορούν την εγχορήγηση των απορριπτικών και την ενημέρωση των πολιτών ώστε να μη παύσουν τροφή στα είδη της άγριας πανίδας.

16

Αποδοθείς Διαδοχές Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη που επιτρέπουν την κατοχή και τη χρησιμοποίηση ειδών αναθερμαινόμενων όμοιων – Τροφίμων και όμοιων

> **Μόρα τώρα είναι άδεια αναφορά των ειδών διαδοχών που έχουν για τις Κτηνοτροφικές και Διαδοχές Υπηρεσίες και αφορούν τη χρήση ειδών εθίζονται για τη διαχείριση περιστατικών προαίτιας.**

> **Πέραν των ανωτέρω έχουν και οι όμοιοι διαδοχές που ν.4879/2020 - ΦΕΚ 70/Α/20-3-2020 με τον οποίο τροποποιήθηκαν οι διαδοχές που ν. 2183/2003 (Α' 347) Φύλαξη θηρίων που αφορούν όμοια, παραμελημένα, εργαλεία, υλικά, εργαλεία μεταφοράς και όμοια διαδοχές, αναθερμαίνονται της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία (ΕΕ) 2007/653**

> Σύμφωνα με την παράγραφο θ του άρθρου 2 του προαναφερόμενου νόμου : επιτρέπεται η εισαγωγή ...

17

Παρεχόμενα όμοια και συσκευών ειδικού τύπου που χρησιμοποιούνται για την αναθερμαίνονται, εκδίωξη, ακινητοποίηση ή ανώδυνη θανάτωση ζώων, προκειμένου να εθίζονται με αυτά οι κτηνοτροφικές και διαδοχές υπηρεσίες, το επιστημονικό προσωπικό των αντίστοιχων θεματικών εργαστηρίων, τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων, καθώς και το επιστημονικό προσωπικό κληρονομικών και περιβαλλοντικών οργανώσεων και ειδικοί επιστήμονες που υλοποιούν εργαλεία διαδοχών ή κτηνοτροφικά προγράμματα για τον έλεγχο των πληθυσμών ζώων ή τη διαχείριση περιστατικών προαίτιας τους σε κατοικημένες περιοχές, ύστερα από πρόταση του, κατά περίπτωση αρμόδιου, Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή Περιβαλλοντικής και Ενέργειας. Με την ίδια διαδικασία επιτρέπεται η εισαγωγή για τους ίδιους φορείς και για τους ίδιους σκοπούς μερών και εργαλείων βολής των ανωτέρω αντικειμένων.

18

19

Κώστας Παπαγεωργίου
Δ/ση Συντονισμού & Επιθ. Δασών

LIFE AMYBEAR
Improving Human-Bear Coexistence Conditions in the Municipality of Amyntaio

C4: Λειτουργία Ομάδας Άμεσης Επέμβασης – εξοπλισμός με ειδικά αποτρεπτικά μέσα

Όπλα εκτόξευσης και ειδικά φυσίγγια για χρήση των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης, Κατοχή – Χρήση – Φύλαξη

Κωνήνας Παπαγεωργίου
 Δ/νση Σύνταγμα & Επ. Δασών

1

C4: Λειτουργία Ομάδας Άμεσης Επέμβασης – εξοπλισμός με ειδικά αποτρεπτικά μέσα

Στόχοι:

- Λειτουργία Ομάδας Άμεσης Επέμβασης στα πλαίσια του έργου
- Διάχυση πρακτικών διαχείρισης περιστατικών σε ΟΑΕ
- Λειτουργία της ΟΑΕ μετά το πέρας του έργου
- Εξοπλισμός με ειδικά αποτρεπτικά μέσα

2

Εξοπλισμός ειδικών αποτρεπτικών μέσων

- Εκτοξευτήρες
- Ειδικά φυσίγγια (κρότου-λάμψης-ήχου),
- Σπρέι πιπεριού
- Αποτρεπτικές σειρήνες ήχου (Margo Supplies, ΗΠΑ)

3

«ο διάβολος κρύβεται στις λεπτομέρειες...»

- ΚΥΑ 30835/1524/2020 (Β'/1536/22-4-20) «Εισαγωγή και μεταφορά ειδικών όπλων αποτρεπτικών μέσων και συσκευών εκκένωσης...» για έκδοση άδειας εισαγωγής ή μεταφοράς στη Χώρα αποτρεπτικών μέσων από τη Γ.Δ.Δ. & Φ.Π.
- Φορείς, όπως Αποκεντρωμένες Διοικήσεις δεν μπορούν να εισάγουν υλικά από ΗΠΑ λόγω συμφωνίας εμπορίου Ε.Ε.-ΗΠΑ.
- Εύρεση ιδιώτη εμπόρου

4

«ο διάβολος κρύβεται στις λεπτομέρειες...» #2

- Έναρξη διαδικασίας προμήθειας 21/9/2020, 14.870,14€
- Σύμβαση «Καλκαντζάκος ΕΠΕ, 1/12/2020 (Margo Supplies)
- Τροποποίηση Σύμβασης 18/3/2021 21.960€
- Αδυναμία μεταφοράς - Αύξηση κόστους μεταφοράς λόγω επικινδυνότητας +11.000€ 31.960€
- Νέα σύμβαση μέσω Zink 23/8/2021, 18.209,67€

5

Ειδικά αποτρεπτικά μέσα

Προμήθεια 45 κτ. αποτρεπτικών:

- 45 πιστόλια μονής εκτόξευσης
- 60 κουτιά φυσιγίων κρότου (3000 τεμ.)
- 50 κουτιά φυσιγίων κρότου-λάμψης (2500 τεμ.)

6

Ειδικά αποτρεπτικά μέσα

- 50 κουτιά φυσιγγίων σφουρίχτρες/λάμπης (2500 τεμ.)
- 50 κουτιά φυσιγγίων σφουρίχτρες (2.500 τεμ.)
- 200 κουτιά φυσίγγια άσφαιρα (20.000 τεμ.)
- 50 κουτιά αποθήκευσης

LIFE 5. NAL/NA/001108

7

ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΜΕΣΩΝ ΣΤΑ ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ/ Δ-ΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ Ο.Α.Ε.

- Δ/νση Δασών Φλώρινας (Ο.Α.Ε έργου LIFE AMYBEAR)
- Δ/νση Δασών Καστοριάς, Γρεβενών, Δασαρχείο Κοζάνης, Δασαρχείο Τσατυλίου
- Δασαρχείο Ιωαννίνων, Μετσόβου, Κόνιτσας

LIFE 5. NAL/NA/001108

8

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΚΑΤΟΧΗ - ΧΡΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΟΠΛΩΝ ΑΝΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ Η ΕΥΘΑΝΑΣΙΑΣ ΖΩΩΝ
 Ν. 1421/1984 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 50 του Ν. 4280/14 (Α'/159)

Αρ.2 Άδεια κατοχής - χρήσης αποτρεπτικών μέσων

- Επιτρέπεται σε δασικούς υπαλλήλους των Αποκεντρωμένων κατόπιν άδειας οικείας αστυνομικής αρχής
- Προϋποθέσεις χορήγησης όπως αναφέρονται στον Ν. 2168/1993 (α'/147) και της Υ.Α. αρ. 3009/2/23-α' από 31-8-1994 όπως τροποποιήθηκε ΦΕΚ 4705/Β'/2020

LIFE 5. NAL/NA/001108

9

ΑΔΕΙΑ ΚΑΤΟΧΗΣ - ΧΡΗΣΗΣ
 Ν. 2168/1993 (Α'/147) και Υ.Α. 33009/2/23-α'/31-8-1994 όπως τροποποιήθηκε με το ΦΕΚ 4705/Β'/2020

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

- Αίτηση προϊσταμένου Δ.Υ. με τα πλήρη στοιχεία των υπαλλήλων, οι λόγοι χορήγησης και η σύμφωνη γνώμη της υπηρεσίας,
- Πιστοποιητικό ιατρού ειδικότητας ψυχιάτρου ΚΑΙ νευρολόγου ή παθολόγου.
- Υπεύθυνη δήλωση ενδιαφερομένου ότι δεν τυγχάνει στις απαγορευτικές διατάξεις του αρ. 18 του Ν. 2168/1993 και ότι δεν τυγχάνει φυγόπονος ή φυγάδικος
- 3 φωτογραφίες αστυνομικής ταυτότητας
- Ηλεκτρονικό παράβολο 2,04€

LIFE 5. NAL/NA/001108

10

ΑΔΕΙΑ ΚΑΤΟΧΗΣ - ΧΡΗΣΗΣ
 Ν. 2168/1993 (Α'/147) και Υ.Α. 33009/2/23-α'/31-8-1994 όπως τροποποιήθηκε με το ΦΕΚ 4705/Β'/2020

Κάτοχοι αδειών κυνηγιού δεν εξαιρούνται της διαδικασίας

LIFE 5. NAL/NA/001108

11

ΦΥΛΑΞΗ ΟΠΛΩΝ
 Ν. 1421/1984 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 50 του Ν. 4280/14 (Α'/159)

Αρ.3 φύλαξη όπλων και μέσων

- Τα μέσα φυλάσσονται στις Δ.Υ. εντός φωριαμών ή ερμαρίων ασφαλείας με ευθύνη των προϊσταμένων και των υπαλλήλων στους οποίους έχει χορηγηθεί η άδεια κατοχής και χρήσης κατά τρόπο απόλυτα ασφαλή, ώστε να αποκλείεται η προσέγγιση σε αυτά τρίτων καθώς και των υπολοίπων υπαλλήλων στους οποίους απαγορεύεται η χρήση αυτών

LIFE 5. NAL/NA/001108

12

